

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 146. szám
1940. július 3., szerda

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

BORDEAUX UTÁN

Amit eddig Bordeauxból megtudtunk: kevés, de lényegbevágó... A francia nemzet legjobbjai felismerék a valóságot és levonva a szocialista-szahadköm-
ves koalíció jövőt metelyező büneinek következmé-
nyét; férfiasan helytállnak... Lehetőség: a közelj-
vőben porondra lép az a jobboldali francia politikus,
akinek félreállítását okozta elsősorban Franciaország
bukását a XX. század győzelmes forradalmi köze-
pette.

...A bordeauxi tanácskozások jegyzőkönyvei fel-
becsülhetetlenek lesznek napjaink történetiről számá-
ra. Európa vezető nagyhatalmának összeomlása oly
drámai gyorsasággal következett be, hogy a szemta-
nu fel sem fogja, mi minden történt az elmúlt napok-
ban... Amikor Lebrun, a francia köztársaság elnöke
megtagadta Reynaud tanácsát és nem utazott el Lon-
donba, hanem helyén maradt a szent francia földön,
akkor elégtételt adott III. Lioónnak, a belgák királvá-
nak is, ki a párisi, meg londoni sajtóviharok minden
gunyja ellenére: kitartott boldogtalan népével és nem
gondolt az emigráció meddő útjára... Reynaud —
akit a Palais Bourbonban „Miki egérnek” becéztek —
még számos emlékiratban szerepel majd: portréját
azonban a francia bukás kulisszatitkai fogják örökér-
vényesen bekeretezni...

Az 1914-1918-as események örökös újratöltése, az
emlékek és a náholók hajszálcsoves nyüzsgése és leg-
főképp a Pénz aggodalmas féltése meg — Pétain sza-
vaiból tudunk — a kényelemszeretet tufftatta a lon-
doni kormány lármaszallagára a francia életet... Alig
néhány hónapja hogy belátta a világot egy megiegy-
zés: Daladier soha nem írta volna alá Churchillnek
azokat a szerződéseket, amelyeket Reynaud „ellen-
felezett”. Ez volt az az időpont, amikor Franciaor-
szágról, mint a brit világhatalom „első dominiumá-
ról” történt említés... Amikor azután Churchill a vég-
zetes vereségek nyomán kirukkolt a nagy angol aján-
latról és felkiáltott: „Nem engedjük meg, hogy a fran-
cia nagyhatalma...”

Ismeretes: Pétain marsall — csakugy, mint valaha
Verdunnél — most Bordeauxban megvonta hazáját a
végtetes bukástól, de az Angliával szemben elfoglalt
el francia magatartás sok egyébre enged következtet-
ni... Mikor a francia államtanács Toursból való me-
nekülése után első ízben ült össze a bordeauxi városná-
cán, — svájci jelentések szerint — Campinchi, a fran-
cia tengerészeti miniszter, a hajóhad le nem vonzotta,
székre hivatkozva, hevesen követelte a további ellen-
állást. Weygand ekkor nyugodtan, de keményen így
válaszolt:

— Hazyla abba, kérem: Indak csak egyszer ment-
hették meg a Capitoliumot...!

Hányszor olvastuk a hivatalos közléseket, hogy
a londoni, meg a párisi legfőbb haditanács ülésén „tel-
jes megegyezést” s a feljegyzések azonosságát állapí-
tották meg a francia és angol felek... Micsoda
tulzsnak bizonyult mindez! A francia nagyvezérkar —
ez bizonyos — nemcsak Páris elestének küszöbén ve-
tette számba a támadó hadosztályokat, hiszen a Quai
d'Orsay huszszesztendősi erőszíjésének minden igye-
kezete az volt: csak ne maradjon Franciaország egye-
dül a németekkel szemben... És a sors pontosan ez-
zel — szinte a francia diplomácia alantételével lepte
meg a világot... Könyörtelen végzetnek tűnhet mind-
ez, ha elkondoljuk, hogy az elbukott entente cordiale
minő hatalommal, mekkora göggel és micsoda példát-
lan erőfelesleggel rendezkedett be... Versaillesra va-
lóban rányomta bélyegét a Vae victis deliriuma...

A francia nagyvezérkar tehát hiába kérte az an-
gol hadosztályokat: Londonban hagyományokhoz iga-
zodva képzelődtek a kontinens hadseregéről. A nagy
angol államférfiak mesés ügyességgel megvalósult
gyakorlata volt a mervadó: egymás után harcoltak az
új és új szövetségesek, míg azután a legrégibb, a leg-
erősebb, a francia nemzet is egyedül vérzett... Gam-
elin még nem ismerte a németek „mozgó háboru-
ját”: amikor Berlinben is nyilvánvaló volt, hogy az
az Anglia, amely rádiójában jelentette ki, hogy „már
klubban 2.700.000 embere állt fegyverben, az év vé-
gig még néhány korosztály bevonásával 3.800.000 ka-
tonája lesz, míg 1941. elején talpon áll majd a hét-
millió brit sereg”, mekkora segítséget nyújthat, ami-
kor a francia nemzet egyedül marad? Közben termé-
zetesebb hatni kellett volna a blokádnak és az USA
harciképvénnek... Száz és százmilliófontos kölcsönök-
ről és rendkívüli hitelekéről gyakran olvastunk, de ami-
kor a modern hadiszerek használatához hónapok, sőt
sok esetben évek szakadatlan gyakorlatára van szük-

Ma: országos gyásznapi!

Déli egy órakor egy percnyi csönddel emléke-
zik meg az ország népe a nemzeti gyászról

A kormány intézkedései a rend és a menekültek érdekében

Bucuresti. (Rador.) A belügyminisztérium rendeletet bocsátott ki. E rendelet értelmében szerdán, július 3-án, déli 13 órakor az ország minden lakosa egy percnyi csönddel adózik önmagába szállva az országot ért súlyos csapás feletti gyászában. A forgalom az egész ország területén ugyanebben az időpontban, tehát déli 13 órakor egy percre szünetel.

Egy percre megáll az élet Aradon

Az országos intézkedéssel kapcsolatosan, az aradi rendőrkezes tura alábbi rendeletét közöl-
jűk:

Július 3-án, szerdán 13 órakor (déli 1 órakor), a nemzeti gyász jeléül Aradváros területén is megáll a forgalom. Az egy perces gyászszünetet az őrszemes rendőrök sípszóval jelzik és ennek elteltét is sípjelzéssel adják a közönség tudtára. Az egy perces gyászidőben minden jármű és személyforgalom szünetel, a vasúti járók megállnak, hasonlóképpen leáll egy percre a gyárakban és az üzemekben is a munka.

Gyászlobogók a házakon és az üzleteken

Az aradi rendőrkezes tura kedden este ren-
deletet adott ki az országos gyászsal kapcsolat-
ban, amely szerint szerdán, július 3-án a házak-
ra és üzletekre gyászlobogót kell kitűzni.

Feltétlenül megtartják ma a szenátus ülését

Bucuresti. Intézkedés történt, hogy a szená-
tus ülését ma, július 3-án, szerdán délután 14
órákor feltétlenül megtartsák.

Helyreállították az albesci hidat

Gh. Alexianu, Bucegi-tartomány helytartója
Oraseanu tábornok és Prahova-megye prefektu-
sának társaságában vasárnap meglátogatta az
albesci-i hid megjavításának munkálatait. A leg-
utóbbi napon ezek a munkálatok fokozatos mér-
tékben haladtak és ennélfogva hétfő este már
meg is indult a forgalom az országuton. A kirá-
lyi helytartó köszönetét fejezte ki Oraseanu tá-
bornoknak, a tiszteknek és a katonáknak, a vég-
zett munkáért. Ezután Alexianu királyi helytar-
tó Obrocea szenátor kíséretében megvizsgálta az
országutakon és Prahova, valamint Buzau-me-
gyékben a vasútállomásokon felállított Vörös
Kereszt kirendeltségeket.

Megszűnt Bucuresti éjjeli élete

Az Universal című bucaresti-i lap beszá-
mol arról, hogy az események hatása alatt és a
különböző hatósági intézkedések következtében
Bucuresti éjszakai élete — legalábbis egyelőre —
megszűnt, a város legnagyobb részét kihalt és kül-
önösen éjjel után némunk el az uccák, nem-
csak a hatósági rendelkezések miatt, hanem az-
ért is, mert a lakosságot mélységesen lehangol-
ták az események. Csak az őrszemes rendőrök

állnak a bucaresti-i uccákon és kongva vissz-
hangzanak a csendőr- és katonajárőrök lépései.

A rend feltétlen védelmében

Bucuresti. (Rador.) Hivatalosan jelentik: A
kiürítési munkálatokban egészen kezdeti álla-
potában, muló jellegű zökkenők voltak, azonban
ezek teljesen eltűntek és minden programszerű
tevékenység a román és az orosz hatóságok
együttműködésének révén lebonyolítást nyert.
Zavaró körülményeket és rendtelenségeket, fő-
ként pedig a közrend megzavarását a nép és a
nemzet ellenségei kísérelték meg. Azonban a ha-
tóságok a legnagyobb eréllyel és a legteljesebb
szigorral válaszoltak ezekre a nemtelen cseleke-
detekre, helyreállították a rendet és a nyugal-
mat, ami különösen elengedhetetlen fontossága
a jelenlegi időkben. Hivatalosan megállapítják,
hogy az ország többi részében sehol semmilyen
rendellenesség, vagy rendezavarás nem fordult
elő, de hatóságaink szigorú, eréllyel és lelkiismer-
retessége éberan őrködik, nehogy bárhol vala-
milyen rendezavarás is történhessék a nép ellen-
ségei részéről.

Storoineti megszállása

Bucuresti. Storoinet orosz megszállásáról
egy Lupu nevű postatisztviselő a következő-
ket mondotta: Pénteken reggel elindultam Bu-
curestiből, hogy feleségemet, aki Storoinet-
ben tanítónő, hazahozzam. Pénteken estefelé
benyomultak az első orosz tankok a városba.

ség: nyilvánvaló, hogy a nyugati nagyhatalmak közül
— ellentétben a franciával — Anglia nem tett meg
mindent, ami módjában állott. Az idő nem bizonyult
megbízható szövetségesnek; hirtelen elhatározások ra-
bultak.

A bordeauxi államtanács egyik legutóbbi üléséről
jelentették, hogy Laval belépett a verduni hős kormá-
nyába, Lavalról a 30-as évek elején többször hallot-
tunk, mint mostanában, amikor a népiroint garázdálko-
dása nyomán a francia belpolitika egyoldalúságba ta-
lult. Pedig Laval emberi nagysága a francia közélet
megbízható disze volt mindig. Láthatjuk fényképein,
hogy mindig fehér nyakkendőt visel. Később megtud-
tuk, hogy tőgála is — hofelér, Leon Blum és környe-
zete Laval miniszterelnököt annak idején nemcsak

azért buktatta meg, mert gyarmati földet akart jut-
tatni az olaszoknak, hanem — a hírhedt Comité de
Forges nek, a hadipar hatalmasainak, a népbárát kör-
mányelnök kényelmetlen volt azért is, mert nemzeti
alapon kívánt a szénmunkások sorsán javítani. Ez pe-
dig 1935. felé még nagy bűn volt!... Laval az a fran-
cia, aki — Tardieu különösen félszeg lebukása után
— megkísérelte, hogy kapcsolatot teremtsen Ducehoz
és így a nemzeti alapon szervezkedő Európához; de a
francia nemzeti nagyságot megmenthetni kísérletét el-
gáncsolta a nemzetközi nagytöke.

...Talán ha megszületik egy új Carlyle: meg-
tudja majd a világ, hogy a vagyonteljes mikén ásta
meg a Gloire sírját...

(M. T.)

Harminc hatalmas tank fülhasogató szirénadugás közben nyomult előre az uccákon és jól elkészített terv alapján csakhamar megszállták a pályaudvar és a posta előtti tereket. Közben más tankok elzárták a városból kivezető utakat, úgyhogy senki sem távozhatott el. Az éjszaka folyamán a Sireten átvezető hidfőnél két tank helyezkedett el és így az egész város lakossága az oroszok foglyá lett. Szombaton reggel az orosz hatóságok engedélyt adtak, hogy az eltávozni akarók

A CFR intézkedései a megszállásokkal kapcsolatban

Bucurestből jelentik: Beszarábia lakosságának elszállítása érdekében a CFR sürgős intézkedéseket fogantatosított és számos személy, valamint teherkocsiból álló szerelvényt küldött, hogy lebonyolíthassák a tragikus körülmények következtében megnövekedett forgalmat. A CFR igazgatósága közleményre hozza, hogy azok a vonatok, amelyek eddig a beszarábiai forgalmat bonyolították le, a jövőben Iasi-ig és Galati-ig közlekednek míg a bukovinai viszonylatu vonatok Dornesti-ig közlekednek. A bukovinai helyi hatóságok helyközi forgalmat szerveztek Dornesti és Vlesani között, amely Dornestitől északra fekszik, Cernauti felé.

Besarábia városából jelentések érkeztek, hogy a CFR részéről a működtetésre alkalmazott sürgős intézkedések ellenére, a szállítványozást részben megakadályozták, vagy a vidéki állomásokon, vagy pedig utközben polgári bandák, amelyek — felfegyverzett alakulatokról van szó — a személyzet egy részét elfogták. Minden akadály ellenére a CFR személyzete élete felé

Befejezték Északbukovina megszállását

Moszkva (Rador.) A Tass horda jelentése szerint Észak-Bukovina megszállása az orosz csapatok részéről a legteljesebb rendben befejeződött. A Pruthig és Dunáig terjedő új vonalig

Szigoru intézkedések a beszarábiai és bukovinai menekültek kiuzsorázásának megakadályozására

Bucuresti. (Rador.) Az üzérkedés megfékezésére alakult főbiztonság közli: Tekintettel azokra a körülményekre melyek Besarábia és Bukovina lakosságának nagyrészét megfosztották megélhetéstől, felszólítjuk az összes olyan ellenőrző szerveket, amelyek az üzérkedés megfékezése érdekében tevékenykednek, hogy kettőzött erőfeszítéssel törekedjenek megvédeni ezt a szerencsétlen lakosságot attól, hogy káros kereskedők áldozataivá váljanak. A becsület és emberiség érzete arra kötelez hennünket hogy ne sajnáljunk semmilyen áldozatot fajtestvéreinknek a megvédésére akiket a sors vándorlás, sőt éhség útjaira vetett. Az ellenőrző szerveket, az üzérkedési hivatalokat és a nemzeti gárdák hajrástól felkérjük, hogy a legszigorúbb intézkedéseket fogantatosítsák a törvénytelen rendezések betartására ott ahol erre szükség fog mutatkozni.

A Tass-ügynökség a szovjet békepolitikájáról

Moszkva. (Rador.) A Tass-ügynökség hivatalos közleményt továbbít, amely kiemeli, hogy a Szovjetunio hétköznapi módszerekkel él a viszályok elintézésében. Basarabia ügye kölcsönös meggyőzés alapján intéződött el, ami az igazi béke alapját veti meg a két ország között.

A jugoszláv sajtó a román-magyar viszonyról

Belgrád. A Jugoszláv rádió tegnap este a következő közlést tette: Német és olasz körök véleménye szerint nem várható semmiféle legyezés átváltása magyar részről Romániának. A hangulat nyugodt.

A Politika című lap levelezője jelenti Budapestről: Románia és Magyarország között a viszony normálisává vált. (Curentul.)

A Vatikán hivatalos lapja írja:

Róma. (Rador.) Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja első oldalán "A román és orosz Besarábia" címmel nagy cikket közöl. E cikkben néprajzi és statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy a XIII századtól kezdve Basarabia már szervezete volt Moldovának, amely később török fenhatóság majd orosz gyarmatosító fenhatóság alá került. Azonban, amint egy 100 éves orosz uralom alatt is a lakosság 75 szá-

zalog, vagy kocikkal kelhessenek át a hidon, hogy a legközelebbi vasútállomásra elutazhassanak. (Curentul.)

Menekült gyógyszerészek összeírása

Bucuresti. Az egészségügyi minisztérium felhívja a vidéki városokba költözött Besarábiából és Észak-Bukovinából menekült gyógyszerészeket, hogy haladéktalanul tudassák címüket a gyógyszerészek központi testületénél. Bucuresti, Str. Alexandru Lahovary 33.

dozása árán is teljesítette kötelességét.

A szállítások lebonyolításánál a katonavonatoknak elsőbbséget biztosítottak.

A szovjethatóságok Ungheri-Rusiban vasárnap délelőtt 10 órakor rendezkedtek be.

Tralan Paun, a CFR vezérigazgatója, aki az elszállítást megszervezte, intézkedett többek között arról is, hogy a bugazi tudósanatóriumból elszállított gyermekeket a bucaresti-i nyugati pályaudvarra irányítsák.

Reniben felfegyverzett bandák terrorizálták a CFR személyzetét lecsatolták a menekültvonatokról a mozdonyokat visszavitték a fűtőházba, a vonatok utasait pedig leszállították. Egy súlyosan sebesült mozdonyvezető, akinek kezét ártították és aki arcán is megsebesült, még elvezette vonatát Galati-ig.

A bukovinai és beszarábiai vasúti felügyelőségek összes jelentésével arról számolnak be, hogy a vasutasok teljesítették kötelességüket. (Universul.)

Besarábiában is a legteljesebb rendben történik a programszerű menetelés. Minden incidens nélkül történtek a műveletek — mondja az orosz hivatalos jelentés.

zaléka román volt, amit maguk az orosz statisztikák bizonyítanak, 1930-ban ukránok és oroszok igen csekély számban voltak a körülbelül kétfélmillió lelket kitevő román lakossággal szemben. Maga Moszkva elismeri, — írja az újság — hogy Északbukovinában is csekély számban élnek oroszok, 1918-ban nem az államszerződés adták vissza Besarabiát Romániának, hanem a népszárazás, egyezőval az emigrációjuk teljes sulya és az 1920-ban kötött békeszerződés csak megerősítették.

Olasz bombatámadások kirenejkai légi kikötők ellen

Massauát és Amastát bombázta az angol légi-haderő 30 halálos és 392 sebesült polgári áldozata van a lezajlott olasz-francia háborúnak

Róma. A Stefani-ügynökség közli az olasz főhadiszállás legújabb hivatalos jelentését, amely így szól: A kirenejkai határ mentén repülőgépeink kisebb és nagyobb bombákkal támadást hajtottak végre ellenséges páncélos kocsik és csapatgyülekező helyek ellen. Az itteni repülőteret megrongálták és több épület felgyújtottunk. Erről a támadásról 2 repülőgépünk nem tért vissza kiindulási helyére. Légierőnk egyik rajja a Földközi-tenger közepén meglepett és bombázott egy ellenséges hajókanavánt. Berbera körül ellen-

séges gyülekező helyeket bombáztunk. Ellenséges repülőgépek megismételték Massaua bombázását. Itt egy ellenséges repülőgépet lelharjtóink eltaláltak. Ellenséges repülőgépek Amasta felett bombázásokat hajtottak végre, de a támadást vadászgépeink megférták és a támadókat menekülésre kényszerítették. Itt egy ellenséges repülőgépet lelharjtunk. Az ellenséges repülőgépek más olasz repülőterek ellen is támadást intéztek. A polgári lakosok közül itt hárman megsebesültek.

Mussolini levele az olasz hadsereg rendkívüli háborus teljesítményeiről

Róma. (Rador.) A Duce, mint az olasz hadsereg legfőbb parancsnoka, a piemonti herceghez, a nyugati olasz hadsereg parancsnokához a következő levelet intézte:

— Fenségl! Visszatérve Rómába abból a sorozatos látogatásból, amelyet Fenséged magas parancsnoksága alatt álló nyugati hadseregnél tettem és szerencsém volt ezeket a hadosztályokat a legkisebb egységükig látnom, benső szükségét érzem a következők közlésére: Meg kell tudniok az olaszoknak és kégekneknek egyaránt, hogy a június 21., 22., 23. és 24-én történtek a történelemben azt a nevet fogják viselni: „Offenziya a nyugati alpesi csatában”.

Kétszáz kilométeres arcvonalon, 2-3000 méteres magasságban, borzalmas hóviharok közepette folytak le ezek a küzdelmek és elértük a Kis Szent Bernátot és a Reul Rosát, amely az alpesi Maginot-vonal nevét viselte és ahol az olasz gyalogság 8-32 kilométeres napi teljesítménnyel haladt előre dicsőségesen az ellenséggel szemben, ott, ahol a franciák ágyúikkal felszereibe barlangokba sáncolták el magukat és kétségbeesetten álltak szemben a fegyverszünet napjáig, sőt még a fegyverszünet után is néhány óráig, mert nem kaphattak értesítést arról, hogy mi történik közöttük. Franciaországban. Meg kell tudnia minden olasznak és minden franciának, hogy a szem-

Cáfolat Csáky gróf és Ribbentrop hosszas szombati tanácskozásáról

Budapest. (Rador.) A magyar külügyminisztérium hivatalosan cáfolta azt a hírt, hogy Csáky István gróf magyar külügyminiszter szombaton négy óra hosszan át tárgyalt volna Bécsben Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel.

Színházi előadások kezdete Bucurestiben

Bucuresti. A bucaresti-i Teatru National igazgatósága értesítette a személyzetét, hogy minden valószínűség szerint e hét végén megkezdődnek az előadások.

Mi lesz a sorsa a bugazi és a borniceni-i tudósanatóriumoknak?

Bucuresti. (Rador.) A bucaresti-i rádiónak más valamennyi leadása után francia nyelven felszólítást intéz a szovjetköztestársaság Vörös Kereszt intézményeihez és figyelmükbe ajánlja az általuk megszállott területen fekvő Bugaz s Borniceni helységeket, ahol a tudósvész leküzdése elleni kórházakat és gyógyszereket. Ezt a két mintaszert és világhírt intézményt létre a román kormány, az emberiség és a civilizált kultúra nevében óhajtja megóvatni a román rádiószolgálat előrelátása az esetleges elpusztítástól, vagy megrongálástól.

Berlin:

„Anglia garanciája nem egyéb illúzió”

Berlin. (Rador.) A hétfőn délután tartott döntő fontosságú bucaresti-i román minisztertanács lefolyásával és az azon hozott határozattal foglalkoznak az összes kedd reggel megjelent német nagy lapok. Az újságok egyöntetlően hangsúlyozzák, hogy a bucaresti-i minisztertanács döntése Anglia nagy vereségét jelenti: A Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy most mutatkozik meg igazán, hogy Anglia garanciája, bármilyen formában történt is, a másik fél számára nem volt egyéb egyszerű illúzió. A román állam állásfoglalása, amely a francia-angol orientációtól megvált, megerősítő lehet, de még egyes olyan országoknak, amelyek még mindig ilyenfajta garanciáknak hível.

benálló franciák elsodálkoztak a mi derék olasz gyalogságunknak haláltmegvető bátorságán, lendületén és ellenállhatatlan harc készségén. Ugyanakkor tüzérsgünk és műszaki csapataink kiválóságán. Tudja meg igenis minden olasz és minden nem olasz, hogy ez a harc hihetetlenül nehéz és véres volt. Ezer és ezer ember, a mi olasz vérünk tanu arra, akik megmenekültek, hogy mennyien áldozták fel életüket a harc mezéjén a haza szent ügyének szolgálatában, akiknek nevelt természetesen a mi ideológiánk felfogása szerint annak idején közölni fogjuk. Nem lehet egyetlen fajtában sem olyan egyéneket találni, akik sebesülteként a legfájdalmasabb testj kinokát minden zokszó nélkül az olasz fajnak odaadásával és hősiességével viselték volna. Meg kell tudnia minden olasznak és annak is, aki nem olasz, hogy a husz esztendő, faszizmus-nevelte fiatal nemzedék szíve hártatlan lelkesedéssel izzik hazájáért és mintaszertén kidolgozott izmai színtügyezért a célért felszűnnek.

MUSSOLINI

Mussolini távirata a légi haderőkhöz

Róma. (Rador.) Mussolini miniszterelnök, mint az olasz haderő legfőbb parancsnoka *Pricollo* légügyi államtitkárnak a légi haderők főparancsnokának a következő táviratot intézte:

— Az egész olasz nép jogos büszkeséggel tekint fel pilótáinkra és a légi haderő minden egyes katonájára, akik háboruból lépésünk első husz napján a légi küzdelmekben megmutatták, hogy méltók nagy elődjükhöz, Francesco Balatához.

Mussolini.

A Stefani-ügynökség tájékoztatásként megjegyzi, hogy Francesco Balata a világháború legnagyobb olasz repülője volt, aki hősiességével során 34 ellenséges repülőgépet lőtt le.

Olasz veszteség-jelentés a polgári személyekről

Róma. (Rador.) Az olasz kormány egyébként kiadta azoknak a polgári személyek köréből történt veszteségeknek hivatalos listáját, amely az 1940. június 11. — június 30. közötti áldozatok számáról számol be. E statisztika szerint 91 polgári személy halt meg, ezek közül 77 bombatámadás következtében, négyet a légvédelmi ágyúk tüzelése következtében, nyolc a tengeri haderő és kétfő az ellenséges tüzérsg támadása következtében. E halottakon kívül a polgári személyek közül 392 ember sebesült meg. Részletezés szerint 339 ellenséges bombától, 23 saját légvédelem, 29 a tengeri erők és 1 az ellenséges tüzérsg támadása következtében.

Göring részvéte

Berlin. (Rador.) Göring vezértábornagy Balbo Italo halála alkalmából a következő szövegű táviratot küldötte Mussolininéz:

„Kiváló barátomnak, Italo Balbonak hősi halála szívem mélyéig megrendített. Nem tudom elhinni, hogy ez a dinamikus személyiség, aki mindég a felelősségteljes odaadással a legáldozatkészebb harcra volt a faszista forradalomnak, az olasz légihaderő első tábornagya nincs többé. Ez a kiváló jellem, ennek a kitűnő férfinak emléke és példamutatása biztosítja a győzelmünknek. Ebben a nagy tragédiában fogadja Duce, úgy a magam, mint a német légihaderő legőszintebb részvétnyilvánítását. Göring.”

Nagy angol csapatösszevonások Egyiptomban

Róma. (Rador.) Az olasz lapok tudósítójának jelentése szerint Anglia jelentős katonai erőket összpontosított Egyiptomban. Ezeket a haderőket Palesztinából vonja el azzal a céllal, hogy Cirenaiica ellen erőteljes támadást intézzen. Az egyiptomi repülőterekre a közelkeletről modern típusú bombázó és vadászpilóták érkeztek. Az egyiptomi és libiai határon a brit és az egyiptomi csapatok között rendkívül feszült a helyzet.

Az iraki külügyminiszter Szíriában

Damaszkusz. (Rador.) Nou Raeli Saig iraki külügyminiszter kedden Damaszkuszba érkezett a török kormányra. Ankarában folytatott tárgyalásairól. Rövid damaszkuszi tárgyalásai alatt az iraki államférfiu arról tárgyalt, hogy miként kellene a szíriai alkotmányt átjuttatni, ha támadást kísérelne meg más oldalról Szíria ellen. Az iraki külügyminiszter több angol, török és szíriai politikai személyiséggel tárgyalt Damaszkuszban, majd tovább repült Bagdadba.

Angol támadás Nairobínál

London. (Rador.) Az etiopiai határ mentén Nairobínál erős olasz tüzérsg támadás volt, az angol repülők több olasz ágyút és motorizált osztagot szétromboltak.

Senségesen frissítő,

elaposan tisztító és emellett a fogzománcot kímélő a NIVEA fogpaszta.

NIVEA fogpaszta kapható kis és nagy tubusokban.

Két angol szigetet elfoglalásával

Megindult a német támadás az angol szigetország ellen

Eredményes légi bombatámadásokról ad beszámolót a német nagyvezérkar. — Vichyben ül össze a francia parlament. — Gazdasági javulás jelei mutatkoznak a német megszállás területein

Cáfolják Csáky gróf és Ribbentrop találkozását

Róma. (Rador.) A *Giornale d'Italia* foglalkozik az Anglia ellen intézett sorozatos német légitámadásokkal. A lap azt írja, hogy a legnagyobb angol ipartelepek ellen intézett német légitámadásokkal az Anglia elleni nagy offenzíva tulajdonképpen már meg is kezdődött. A német repülőgépek bombázták Cardiff és Bristol kikötők berendezéseit s ezekre 500, sőt 1000 kilogramos bombákat dobtak. A német repülőgé-

pek támadást intéztek York, Lincoln és Nottingham ipartelepei ellen, ezek Anglia legnagyobb autó és tankvárait foglalják magukban. Nemcsak a német repülőgépek — írja a *Giornale d'Italia*, — hanem a gyorsjárata naszádok is állandóan zavarják az angol tengerhajózási forgalmat. A döntő csata Anglia ellen ezekkel megindult és hivatalosan van, hogy megalkossa az új európai rendnek a kialakulását.

Hatásos német légitámadások Skóciában és Délangliában

London. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy Észak- és Nyugat-Skóciában több német bombatámadás volt, amelynek 12 halott és 18 sebesült áldozata van. Ugyancsak repülők bombázták

a délnyugati angol kikötőket, azonban az anyagi kár egészen jelentéktelen, csupán négy személy sebesült meg könnyebben.

Olasz tiltakozás Washingtonban

Washingtonból jelentik: Cordell Hull, az USA külügyminisztere közölte, hogy olasz tiltakozást vett kézhez, amelyet most tanulmányoznak a külügyminisztériumban, a szövetségi illetékes szervek pedig vizsgálatot folytatnak az olasz nagykövetség által közölt adatok ellenőrzése érdekében. (Rador.)

Olasz—angol légi harcok

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Kairóból érkezett jelentés szerint Tobruk közelében angol vadászgépek tegnap három olasz bombavetőt lőttek le, ma pedig újabb két olasz gépet pusztítottak el. Abesszinia déli részén és Szomáliában több olasz repülő-

teret bombáztak az angol repülők. A támadások során egy három motorral ellátott nagy olasz repülőgépet lőttek le. Saldaret környékén olasz csapatösszevonásokat bombáztak a repülők. A kiterjedt hadműveletekről az összes angol gép visszatért. (Rador.)

A tengerbe veszett Gibraltár mellett egy francia utasszállító repülőgép

Madrid. (Rador.) Egy francia utasszállító repülőgép három ismeretlen francia utasával Gibraltár mellett lezuhant. Az utasok a tengerbe veszttek.

Az olasz királyné és trónörökösne meglátogatták a sebesülteket a kórházakban

Róma. (Rador.) Tegnap több kórházat látogatott végig az olasz császár és királynő, aki minden egyes sebesülttel elbeszélgetett, buzdító szavakat mondott a hős katonáknak

és ajándékokat osztogatott ki számukra. — Ugyancsak tegnap kezdte meg hivatalos körjáratát az olasz trónörökös felesége a piemonti hercegné.

Különleges megbizással érkeztek Moszkvába Janaff és Dedianoff bolgár kiküldöttek

Moszkva, DNB. Janaff és Dedianoff bolgár kiküldöttek különleges megbizással érkeztek Moszkvába. A bolgár megbizottak a szovjet—bolgár kereskedelmi kapcsolatok kíméltetését illetően folytatnak megbeszéléseket Moszkvában.

Film segítségével képezik ki az Anglia elleni offenzívára a német pilótákat

A római *Corriere della Sera* érdekes cikkben számol be arról, hogyan készül Németország az Anglia elleni offenzívára.

„Bizonvos idő óta — írja a lap — Németországban pilótazseregeket képeznek ki az Anglia elleni támadásra. A kiképzés egyik legfontosabb stádiuma a támadás alá kerülő objektumok és Anglia utjainak tanulmányozása.

gevel haitják végre, amely minden négyzetkilométert levetít, ami a német aviatikát érdekli.

Hónapokon keresztül a felderítő repülőgépek felvételeket eszközöltek az angol területek felett. A felvételeket különleges készülékekkel hívják elő, amely nemcsak az elkövetkezendő támadási tárgyat, de a légköri és világitási viszonyokat is bemutatja. A fényképeket a repülőgépekből

...mianyt film-pelikula segítség-

Ködben és napsugaras napokon, hajnaltól és alkonyatkor vették fel.

A pilótáknak számtalanszor végig kell nézniük ugyanazt a filmet, amíg abba a helyzetbe kerülnek, hogy emlékezetből el tudják mondani az angol terület felett végrehajtandó utat és a bombázandó tárgyakat.

A kiképző-tanfolyam parancsnoka megköveteli a pilótától, hogy egyetlen fotografiai célpontot se felejtse ki az ut és az objektumok leírásából, mert a tájékozódásnak a háborús misszió közben villámgyorsnak kell lennie.

Az angol területnek azon részeit, amelyeknek különleges jelentőségük van a német hadsereg számára, lassított felvétellel filmezték le. Az Anglia elleni légitámadás többszáz pilótájának kiképző rendszere (a pilótákat azok közül válogatják ki, akik kitüntették magukat az utóbbi időben) úgy történik, hogy a külön-

féle célpontokat — filmszillagok neveivel jelölik meg. Az egyik zónát, vagy ipari központot Greta Garbonak, vagy Chaplinnek hívják a pilótának

kapdából azonnal rá kell vágna a feleletet a kérdésre, hogy milyen távolságra fekszik például a „Chaplin zóna” Londontól vagy Manchestertől.

Ezenkívül domborban megkonstruálták Anglia különböző részeit minden részleteivel együtt. Ezek a plasztikai alkotások különleges anyagból készültek, amelyek lehetővé teszik, hogy a legkülönbözőbb légköri viszonyok között bemutassa az illető vidéket. A domborműveken feltüntetik a légvédelmi ütegeket és a mozgó háborús menedékeket is. Ily módon a pilóta, mire elvégzi a kurzust,

akár csukott szemmel is el tudja találni a célpontot, bármilyen légköri viszonyok között is.

Öt és negyedmillió angol font befektetéssel korszerűsítik és kibővítik az indiai hadianyaggyárakat

Simiából jelentik: Részletes tervet készített az indiai tegyvergyárak kibővítéséről, 5.250.000 angol font előirányzattal. A tegyvergyárakat úgy bővítik ki és korszerűsítik, hogy a legutóbbi rendszerű gépeket és löszereket is előállíthassák. Jelentős számú bennszülött, fiatal mérnök és vegyész ki-

képzését kezdték meg, hogy munkaerejüket az indiai hadianyaggyárakban hasznosíthassák, az indiai hadfelszerelési üzemek szakemberei közül pedig többen Angliába utaztak, hogy a legújabb gyártási módszereket és irányelveket tanulmányozzák. (Rador.)

Megszűnt a lett—észti szövetség

Rigából jelentik: A lett köztársaság elnöke rendeletet adott ki, amellyel semmisnek nyilvánítja a Lettország és Észtország között 1923-ban megkötött és 1934-ben kiegészi-

tett szövetségi szerződést. Közös megállapodás értelmében a szövetség megszüntetése a mai nappal életbelépett. (Rador.)

Német jelentés a csatornában eloglalt angol szigetek megszállásáról, továbbá a Bristol-csatorna és a kiell kikötő bombázásáról

Berlin. (Rador.) A vezérlő főhadiszállás jelent: Junius 30-án, illetve Julius 1-én a légerő részét elfoglalták a La Manche csatornában lévő Guernesev és Jersey angol szigeteket, majd ezt követően pedig a haditengerészet járőrei megszállták a szigeteket. Ennek a harci tevékenységnek során a német vadászpilóták között lényüközében két angol repülőgépet. A La Manche csatorna felett végzett felderítés során Julius 1-én megtámadtunk egy angol parit elraklót és felgyújtottuk. Repülőnk Észak-Árkóla felett újabb sikeres felderítést végeztek, harci repülőnk Julius 1-ről 2-ára virradó éjszaka a Bristol-csatornánál megtámadták a ki-

kötői berendezéseket, ahol robbanásokat és tüzeket idéztek elő. Az angol repülőgépek 2-ára virradó éjszaka újabb légitámadást intéztek Kelet- és Közép-Németország ellen és a támadás során Kielre is bombákat vetettek, de ezek csak csekély károkat okoztak. Néhány polgári személy életét veszítette. Légharító ütegeink az ország más részében 5, míg Kiel bombázásánál másik 7 repülőgépet lőttek le. A harcok során 3 repülőgépünk eltűnt. A Junius 30-án és a Julius 1-én előtt ellenséges repülőgépek száma a már jelentett 5-ről 23-ra emelkedett.

Az USA ragaszkodik távolkeleti szerződéséhez

Washington. (Rador.) Az amerikai kormány köréből kijelentették, hogy bár a japán kormány a Monroe-elveket kívánja Ázsiában érvényre juttatni, az USA a Távolkeleten ragaszkodik a jelenlegi szerződésekhez mégpe-

dig főleg két pontban:

1. Nyitott kaput kíván Kínában.
2. „Status quo” fennmaradását a Csendes óceánon.

Gazdasági fellendülés vár a német megszállás alatti nyugati területekre

Berlin. (Rador.) A külföldi sajtó képviselőinek összejövetelén a német birodalmi külügyminiszterium képviselője ismertette a megszállott területen bekövetkezett helyzet javulásokat. Általában megállapítható, hogy a németek által megszállott területen a gazdasági fellendülés uton van, a helyi hatóságok a német megszálló katonaság támogatása mellett működnek és a menekültek visszatérésének megkönnyítése mellett legfőbb feladatuknak

tekintik a lakosság élmezésének és megfelelő elhelyezésének problémáját. Hollandiában és Belgiumban már munkaalkalmat is nyújtottak a kenyér és kereseti lehetőség nélkül maradt lakosoknak. Rotterdamban, Liegeben és Anwersben már az uccákat, parkokat és tereket hozzák rendbe, a megszállott területeken a kereskedelem is ujjaéled abban az új szellemben, amely az eddigi angol gyámkodás alól felszabadult.

Az új szovjet—jugoszláv kapcsolatok

Belgrád. (Telegraph Orient.) Ankarából érkezett jelentés közli, hogy az ottani szoviet nagykövetségen kölcsönöségi megállapodást írtak alá, amely a rendes szovjetorosz—jugoszláv külképviseleti kapcsolatok felvételére vonatkozik. Mindkét iraton Junius huszonegyedikét keltezés szerepel. Az okmányok szerint a két ország azon meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a külképviseleti kapcsolatok felvétele — ami az életérdekeknek felel meg

— a Szovjet és Jugoszlávia közötti őszinte barátság megerősítését és kiterjesztését szolgálja, valamint kiszélesíti a gazdasági kapcsolatokat.

Angol érsekék imája

London. (Rador.) A canterbury-i és a yorki érsekék pásztorlevelet intéztek Anglia püspökeihez, papjaikhoz és a hívekhez:

— Akik hisznek Istenben — mondja a

pásztorlevél — emeljék fel lelkiüket hozzá és minden délelben 12 órakor külön is imádkozzanak hazánkért, és a királyért.

Németország rendelkezésére áll Dánia egész szalonna-készlete

Berlin. (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy Dánia egész szalonnakészletét Németország rendelkezésére bocsájtotta és holnaptól kezdve már a németországi mézarszékekben és hentesüzletekben ezt a szalonnát mérik ki.

A litván külügy miniszter Molotovnál

Moszkva. (Rador.) Molotov külügyi népbiztos kedden fogadta a Moszkvába érkezett litván helvettes miniszterelnököt és külügyminisztert. A megbeszélések több mint két órán keresztül tartottak.

Vichybe költözik a francia parlament is

Clermont Ferrand. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: A francia kormány Clermont Ferrandban és egy szomszédos városban való letelepedése csak ideiglenes jellegű, mert a gyakorlat bebizonyította, hogy sok hátránnyal jár, ha az egyes miniszteriumi és parlamenti szolgálatokat több városban osztják szét. Ezért a kormány a közeljövőben Vichybe költözik, ahol a francia képviselőház és a szenátus is ülést tart.

Ujra megsértették Svájc semlegességét

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti, hogy angol repülőgépek ismét elrepültek svájci terület felett. Az angol gépek utirányát Konstanc és Haggenu felé pontosan követték.

A japán hadügyminiszter élehangnyilatkozata

Tokió. (Rador.) A Domei-iroda jelentése szerint HATA tábornok, japán hadügyminiszter nyilatkozott Japán külpolitikájáról.

— Az európai háború — mondotta a tábornok — a 20-ik század forradalmát jelenti. Ez a forradalom Kelet-Ázsiára is ki fog terjedni. A japán hadügyminiszter ezután közölte azt is, hogy a jövőben nem tartja kötelességének értesíteni az angol hatóságokat a kínai—angol határon történő csapatmozdulatokról, mivel az angolok ezeket az értesítéseket továbbították a kínai hatóságoknak.

Budapesten,

a csodás hatású rádiumos gyógyfürdő városában vizszakapja egészségét, életkedvét.

Budapest

9 thermálfürdőjével (23°—74° C), 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros.

Budapest

világvárosi környezetben kevés pénzért sokat nyújt. Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vizumkedvezmény. — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállóknak 390 és 560 pengős árban.

FELVILÁGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottságnál, Budapest, V., Vigadó-tér 3 sz.

In memoriam

ITALO BALBO †

Mint Mussolini, vagy Rodolfo Graziani, úgy Italo Balbo marsall is az olasz nép egyik legmegbecsültebb fia volt. Sűrű növényes fekete szakállas arca, mindig mosolygó szemek, zömök és izmos alakja állandóan szerepelt a lapok hasábjain és a filmhíradó szalagjain. Ferrara vidékén pedig népdalok születtek tetteiről. Csak 44 éves volt, amikor néhány nappal ezelőtt a legutolsó és legszomorúbb híradás halálát közölte. Ott érte a vég, ahol mindig elemében volt: a levegőben és a föld felett, amelyet talán a legjobban szeretett: Afrikában.

Italo Balbo abban az évben született, amikor Crispi miniszterelnöknek az abessziniai véres kudarc következtében mennie kellett és Rudini alakította meg kormányát. 1896-ban, Ferrarában látott napvilágot. Szülei tehetséges emberek voltak, akik nevelését szeretettel irányították. A fiatal Balbo jó tanuló volt, fogékony, eleven eszű, de tele diákos rajongással a forradalmi eszmék iránt. Az iskola padjából, mint rajongó 18 éves önkéntes, egyenesen a világháború lövészárkába került és 1917-ben, amikor a küzdelem hatalmas veszteségeket okozott hazájának, már ott harcolt a Monte Grappánál és a Piavenál, amelyet nem tudott átáztatni a központi hatalmak ereje.

A központi hatalmak ebben az évben gazdaságilag már az őrvény szélén állottak és a Piave volt hadi sikereik igazi sírja. És ezekben a forró csatákban a fiatal Balbo már mint többszörösen kiűzött földhagyó nagy vezette rohamra századait. Két ezüst és egy bronz vitézségi érem díszítette mellét, amikor az Orlando-kormány abban a szerencsében részesült, hogy Olaszországot végső diadalra vezethette.

Olaszország csodát várt a békeszerződéstől. Azt hitte, hogy mindazt megkapja, amit London és Páris annak idején megígértek. Csalódott... Franciaország egy megerősödött Szerbiát akart Itália hátába állítani, Anglia pedig egyeduralomra törekedett a Keleten, Szmirnát, amelyet Itáliának ítélték, Görögországnak ítélték, Fiumét pedig a délszláv államnak. Ekkor állt a fúmelista mozgalom élére Gabriele d'Annunzio, aki Ronchiból a közben felszedett önkéntes csapatokkal együtt bevonult a kikötővárosba, Italo Balbo is az önkéntesek között volt.

A romagnai születésű Benito Mussolini ezekben a napokban már a milánói „Popolo d'Italia” főszerkesztője volt. A szerény kis szerkesztői épület volt ifjú mozgalomának, a fasiszta eszmének fellegetője. Ide húzódtak vissza mindig, amikor a szocialista és a kommunista pártokkal, vagy, amint önéletrajzában írja, a „szabadalmazott, hivatalos ostobasággal” kellett dönni a csatákat megvívni. Balbót úgy ismerte meg, hogy Gabriele d'Annunziohoz, akitnek a fiatal ferrarai rajongója volt, többször ellátogatott és kéziratot kért tőle lapja számára. Balbo akkoriban maga is megismerte az újságrás mesterségét és mi sem természetesebb, hogy megtalálta az utat a Ducehoz.

A „Popolo d'Italia” szerkesztésében rohamos, tagosok, futuristák és volt frontarcosok tanácsoltak. Amikor veszély fenyegette őket, eltorlaszolták magukat és felváltva állottak őrt. Az épület minden zugában tele volt bombákkal, fegyverekkel és a munkatársak egy-egy cikk, vagy hír megírása közben célzó, vérsben gyakorolták magukat. Italo Balbo előlért a verekedésekben és első volt azok között is, akik fegyverrel, bombával, kézigranáttal a kezükben törték sokszor utat a fiatal fasiszták körülvéző nittilisták és wilsonisták között. Az uccal harcokban többször megsebesült, de pillanatig sem tágitott a Duce mellől, aki akkor már teljesen szakított a szélsőbaloldali eszmékkel, pedig Lenin úgy nyilatkozott róla, hogy az egyetlen ember lett volna, aki a forradalmat főkéletesen volna csinálni Itáliában és amikor 1921. október 16-án Mussolini elérkezettnek látta az időt, hogy zembenezzzen a nagy nemzetgyűlés problémák végső megoldásával, összehívta a párt katonai és politikai vezetőségét, hogy kidolgozza velük a végső elhatározásokat. Jelen voltak Michele Bianchi, Italo Balbo, Cesare de Vecchi, Attilio Teruzzi, továbbá Emilio de Bono, Gustavo Fara, Santa Ceccherini és Ulisse Igliori tábornokok. A tanácskozáson jegyzőkönyvét Italo Balbo vezette.

Az értekezlet lefektette a következő utat és kiosztotta a szerepeket. Balbo a milíciák megszervezésében kapott feladatokat és ugyanakkor a Duce mellett vállalta a testőri szerepet is. Egy évre rá, október 27-én, Italo Balbo, mint a négyes vezérőrhivatal tagja, Bianchival, de Bonoval és de Vecchivel Perugiában tartózkodott, Mussolini ugyanakkor, hogy ellenléleknek figyelmét félretelje, a manzoni színházban végignézte Molnár Ferenc „Hattyu”-jának előadását és addig maradt ott, amíg a „Popolo d'Italia” egyik munkatársa be nem lépett páholyába és a fülébe nem súgta: „Duce, telefonáltak, elkezdődött”.

A menetelés megindult Róma felé és Italo Balbo is a haladók élére állott.

A továbbiakról már a nagy nyilvánosság is állandóan értesült. A sikerült „Marcia su Roma” után, amikor Mussolini az uralkodó megbízása folytán az összhatalmat kezébe kapta, Italo Balbo légügyi államtitkár lett. A fiatal államtitkár ugyanis időközben szenvedélyes pilóta lett. Később légügyi miniszterre neveztek ki és mint ilyen azt a megbízást kapta, hogy Italia légiflottáját megszervezze. Munkáját kitűnően látta el. Maga is letette a pilótavizsgát és mint miniszter 1927-ben két géppel Kiszászába, majd Afrikába repült: 1928-ban egy repülőszázad élén Londonba látogatott el, ahol feltűnő szívélyességgel fogadták: 1929-ben egy 36 gépes raj élén végiglátogatta a feketetengeri államokat és mindenütt csodálatot keltett az olasz repülés fejlettségének bizonyításával. Legnevezetesebb

Márton Áron püspök iktatta be tisztségébe Lengyel Zoltánt, a romániai örmény-katolikusok apostoli kormányzóját

Szamosujváron folyt le a szertartás fényes külsőségek között

Szamosujvárról jelentik: Vasárnap iktatták be fényes külsőségek között magas hivatalába Lengyel Zoltánt, a romániai örmény szertartású római katolikusok apostoli kormányzóját. A felemelő szertartás a szamosujvári ősrégi örmény-katolikus székesegyházban zajlott le, amelyet ez alkalommal nagyszámu egyházi és világi előkelőség töltött meg. A beiktatás délelőtt tíz órakor kezdődött a zsufozásig megtelt székesegyházban. Eredetileg Cassulo Andrea dr. pápai nuncius vállalta a beiktatást, végül is azonban Márton Áron erdélyi római katolikus püspökre hárult e feladat.

Tíz óra után néhány perccel érkezett a templomba az ünnepi menet. Elöl az államhatalmi előkelőségek haladtak, majd a latin- és örmény-szertartású papok hosszú sora következett. A kanonokok után haladt a beiktatandó apostoli kormányzó, továbbá Márton Áron püspök és Baliban Virgil dr. görögkatolikus püspök helynök. A beiktatási szentmise evangéliumakor felolvasták a pápai bullát és a királyi megerősítést, majd Márton Áron átadta Lengyel Zoltánnak a fő-

pásztori jelvényeket, majd beszédet mondott. A kormányzóban Hoáor Victor dr. tartományi kormányzó üdvözölte a beiktatottat. Ezután Lengyel Zoltán intézett beszédet híveihez, majd pápai áldást osztott. Az ünnepségek egészen a délutáni órákig tartottak.

Lengyel Zoltán 1908. február 16-án született Gyergvószentmiklóson, tehát Erdély legfiatalabb egyházfőjének nevezhető. Szülővárosában végezte középiskolai tanulmányait. Marosvásárhelyen érettségizett. A papi pályára való lépésben Márton Áron az akkori hitoktató adta meg a döntő elhatározást. Latin szertartású papnak készült, de 1930-ban Bécsbe ment az örmény rítus elsajátítására. A bécsi egyetemen teológiai licenciát szerzett. A felszentelt papot Majláth püspök szamosujvári káplánnak nevezte ki, majd Kogánics dr. filippopoliszi egyetemi tanár, örmény főpásztor, amikor tavaly lemondott méltóságáról, átadta Lengyel Zoltánt a romániai örmény-katolikus apostoli kormányzónak. Az örmény egyház minden bizonnyal nem csalatkozik az új egyházfőben.

Italo Balbo marsall díszes katonai végtisztessége Bengháziban

A koporsót repülőgépen Olaszországba szállították

Róma. (Rador.) Olaszország hősi fiát és a fascista forradalom nagy vezérének, valamint hősi halált bajtársainak holttestét kedden délelőtt szentelték be először Bengháziban. A gyászszertartás hatalmas gyászúrnepség mellett folyt le, Graziani tábornagy jelenlétében, aki az utolsó tisztelgést adta meg Italo Balbonak. A szertartáson megjelent az özvegy, valamint a gyászoló család, a polgári és katonai hatóságok vezetői és a part

képviselői. A holttestet azonnal szállították a bengházi templomba. A koporsó előtt a katonai rabinerik díszszázada haladt és előtte vezetőik az elhunyt gyönyörű fehér lovat. Az utat két oldalán az anyaországbeli és az arab csapatok álltak sorfalat. A gyászszertartás megtartása után, bent a templomban Graziani tábornagy fascista módon köszöntötte a ravatalt. Ezután a koporsót a repülőgépre vitték és innen Olaszországba szállították.

sebb légi útja 1930-31-re esik, amikor Orbetolloból Rio de Janeiroba repült. Ez útja alkalmával 10350 kilométert tett meg anélkül, hogy az „azur ilotta” dícsősége csorbát szenvedett volna. Hogy mennyire megbízott Mussolini az „repülő katonájában”, mi sem igazolja jobban, mint az a körülmény, hogy erre az utra kisebbik fiát, Brunot is engedte. Ezt az utat Italo Balbo, aki légügyi minisztersége alatt sem tette le a tollat, egyik könyvében meg is írta. Amikor hazakerkezett, Mussolini előterjesztésére az uralkodó a léghaderő marsalljává nevezte ki és talán ő volt Európa egyik eddigi legfiatalabb marsallja, mert ez a megtiszteltetés mindössze 34 éves korában érte.

Hogy milyen munkásságot fejtett ki, mint légügyi szervező, azt az abesszin hadjárat és az albániai megszállás eredményei tanúsítják. Az olasz pilóták beigazolták, hogy világvizonylatban a legelső között állnak. Az a sok világcuccs, amelyet különösen katonai vezetők elérték, mind Italo Balbo munkásságának eredménye.

Mussolini bizonyára nagyon jól visszaemlékezett arra, hogy Balbo mint szervező annak idején mennyire megállofta helyét. Tág teret engedélyezett tehát számára akkor, amikor Lybia főkormányzója nevezte ki. Sokan azt mondták akkoriban, hogy a Duce félre akarta tenni az utóból a népszerűségben még vele is vetekedő embert, amikor Afrikába küldötte, de a

most folyó háború igazolja, hogy a Vezér tit is nagyon jól számított. Lybia szintén hadsín'erré változott és hogy most az olasz érdekeket kitűnően megszervezett haderő és földjeikhez ragaszkodó itáliai telepesek védik, az Balbo érdeme. A gyarmatosítás művészetéből is letette a vizsgát, pedig az állandóan hezsdülő ellátása és termékeny talajhoz való lejutatása azon a sokszor sivatari területen, nem kis munka volt. Mindezenre jó munkát végzett azonban, mert Lybia ma egyik támasza és ugródeszkája Itáliának.

Nem lenne tökéletes a kép, amelyet Balboról rajzolunk, ha az alábbi jellemző epizód nélkül: a fő kormányzó, aki szenvedélyes sportoló volt, egy reggel Tripolis-környéki, megsokolt lovaglásra indult. A tengerparton haladt végig, bár az ég alla viharos volt és a hullámok sokszor magasan löntöttek az arikai szárazföldre. Kísérője, aki mögötte haladt, egyszerre csak azt vette észre, hogy a főkormányzó, a hatalmas terület élet-halál ura, legritkábbal, ledobta magáról könnyű kabátját és eszmáit lerántva, a tengerbe veti magát. A messziségben kis fehér pontocska vergődött a hullámok tetején. Egy arab gyermek volt, akit a hirtelen kicsapó és visszahúzódó hullám magával sodort volna a pusztulásba, ha a kormányzó észre nem veszt és majdnem husz percen át tartó küzdelem árán vissza nem hozta volna a szárazföldre.

(M. T.)

Az aradi Telefontársaság

értesíti b. előfizetőit és a t. közönséget, hogy t. év július elsejétől az interurban beszélgetések tarifája megváltozott. Az új díjakra vonatkozó minden felvilágosítás céljából külön irodát szerveztünk meg, melynek telefonszáma: 2696. Ez az iroda felvilágosítást ad a t. közönségnek az új díjszabásokról és öt napig fog működni.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-31. Burgonyecz: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei // Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 // Egy hónapra 70

Hírek mindentelől

- A SVÁICI INTERLAKENBEN tegnap öt különvonaton négyezer francia civilinternált érkezett, akiket két csoportban, Wengen és Mürren üdülőhelyekre továbbították.
- AZ 1870-71-ES HÁBORÚVAL kapcsolatos visszaemlékezéseket közöl a svájci sajtó. 1871. február 1. és 3. között — Irlák — Les Berrières határállomáson 87—88.000 francia katona 11—12.000 lóval és több száz ágyúval vonult svájci területre. A svájci hadsereget akkor már január 19-én készenlétebe helyezték, mert attól kellett tartani, hogy az ellenségeskedések svájci területre is átsapnának. Már január elején kétszáz francia katona került át a svájci határon, ezeket lefegyverezték. Később Bourbaki tábornok, a keleti hadsereg főparancsnoka is átlépte a svájci határt.
- A NÉMET KÖZÉLELMEZÉSI MINISZTERIUM képviselőinek, dr. Reischle és dr. Moritz tisztelőre a bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara kedden este bankettet adott. A megjelent román gazdasági előkelőségek nohárkúszontókat mondtak a német—román gazdasági együttműködésre. Reischle dr. a közeli napokban két előadást is tart Bucarestben.
- ROOSEVELT ELNÖK ma bejelentette, hogy az amerikai haditengerészet paratitókák számára öt-ezer önkéntest vettek fel, akiknek életkora 19 és 26 év között van.
- SZÁZ ÉSZAKAMERIKAI ÁLLAMPOLGÁR érkezett kedden Bilbaóba. Az amerikaiak a jelenleg Bilbaó kikötőjében horgonyzó amerikai torpedórombolókön térnek vissza az Egyesült-Államokba.
- AZ ANGOL HAJÓZÁSI KÖRÖK számlítása szerint semleges kikötőkben körülbelül hatmillió tonna ürtartalmú olasz és német hajó vesztegel.
- A MACEDÓN FORRADALMI SZERVEZET több tagját, továbbá Petkov Nikola és Georgijev Vlada volt képviselőket letartóztatták Szófiában.
- A LENGYEL MENEKÜLTEK ügyében a román kormány a német kormánnyal egyetértésben intézkedett, hogy azok a lengyelek, akik hazá akarnak térni, minél előbb utnak indulhassanak. Julius végéig így a Romániában tartózkodó valamennyi lengyel visszatér hazájába. A Piisudski-család hét tagja már vissza is tért Varsóba.
- A VOLT BÉCSÜIHELYI osztrák repülőcsapatból alakult vadászraj a háború kezdete óta különösen kitüntette magát. Julius közepéig 58 ellenséges gépet semmisített meg légi harcban.
- ELBOCSÁTOTTÁK A HAJÓGYÁRAK MUNKÁSAIT Spalatóban és Kraljevicában. A hajóépítési vállalatok a nemzetközi viszonyok következtében beállott üzemenyaghiány és a haditengerészetnek engedélyezett hitelek kimerítése miatt voltak kénytelenek üzemeik munkásságát csökkenteni.

— Csütörtökön beszél Churchill az alsóházban. London. (Rador.) Churchillnek az alsóházban kedde tervezett beszéde, amelyben a francia szeményekről akart beszámolni, elmaradt és valószínűleg csak csütörtökön szólal fel az angol miniszterelnök az alsóházban.

— Megszakadt az összeköttetés Anglia és a normand-szigetek között. London. (Rador.) Anglia és a normand szigetek között a távbeszélő, távírási, levéi és csomagforgalmat bizonytalan időre felfüggesztették.

— Párisban folyósítják a tisztviselők fizetését és a nyugdíjait. Páris. (Rador.) Julius 5-én, a párisi törvényhatósági bizottság folyósítani fogja a fizetéseket és a nyugdíjakat ugyancsak kifizeti az összes esedékessé vált tartozásait a magánfeleknek. Ezeket a fizetéseket egy most felvett kölcsönből fedezi Páris vezetősége.

— Rendbehozzák az altmarki világhírű dómot. Amszterdam. (Rador.) Az újjáépítési biztos elrendelte, hogy Saint Lorainban fekvő Altmark városának világhírű dómját rendbehozzák.

— Graziani kinevezése. Róma. (Rador.) Az olasz lapok vezető helyen foglalkoznak Graziani tábornoknak, az északafrikai olasz hadsereg főparancsnokává történt kinevezéssel. A lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a legalkalmasabb ember került Italo Balbo örökébe. Ezzel kapcsolatosan Mussolini miniszterelnök részvét-átviratát intézett Italo Balbo özvegyéhez és a részvétátvirat így hangzik: „A husz küzdelmes év baltársasságot fejlesztett közöttünk. A kegyetlen sors úgy akarta, hogy Italo elessen azon az uton, amely a győzelem felé vezet.”

— JULIUS 3-ICA — GYÁSZNAP. A miniszterelnökség hivatalosan közli: Julius 3-ik szerda, vagyis az a nap, amikor a román hadsereg utolsó egységei elhagyják Basarabia és Északbukovina földjét, nemzeti gyásznappal.

— Megnyílnak a párisi bankok. Páris. (Rador.) A párisi bankok néhány nap múlva megnyitják helyiségeiket. Csökkentett személyzettel fognak dolgozni és egyelőre értékpapírokat és részvényeket nem adnak és nem vesznek, miután az osztalékszelvevények fizetése körül még nincs tisztázott helyzet. Elfogadnak azonban befizetéseket és különböző folyószámla üzleteket.

— ÉTKEZŐHELYISÉGEK ESTI ZÁRÓRAJA ARADON: FÉL KILÉNC ÓRA! Az aradi rendőrség közrendészeti ügyosztálya közli a közönséggel, hogy a legújabb rendelkezések szerint a kocsmák és italkimérek esti záróját este 20 óra 30 percben állathották meg. A kávéházak Julius 3-án egész napon keresztül zárva tartandók.

— Teljes légvédelmi elsötétítést rendeltek el Kolozsváron. Kolozsvár városi tanácsa felhívta a lakosság figyelmét, hogy a vonatkozó intézkedések értelmében alkalmazni kell az általános elsötétítéssel kapcsolatban kiadott rendelkezéseket. Ennek értelmében egy a magánlakásokban, mint a kereskedésekben és üzemekben alkalmazni kell a légvédelmi elsötétítést, illetve semmilyen fénynek nem szabad az éjszakai órákban kiszűrődni a város területéről. A rendelet ellen vétőket a törvény teljes szigorával sújtják.

— Nyelvtanulási jáz Németországban. A háború nemhogy csökkentette, hanem példátlan módon fokozta a németek közismert nyelvtanulási hajlamait. Idegen nyelvek, elsősorban az angol és francia iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ezidőszent csupán Berlnben 350 angol és francia tanfolyamon ötezen vesznek részt. A nyugati világnyelveken kívül felüljön sokan tanulnak spanyolul, olaszul és oroszul.

— OLASZORSZÁGBAN FELEMELTÉK A DOHÁNY ÉS A GYUFA ÁRÁT. Rómából jelentik: Julius 1-1 kezdettől Olaszországban a dohány és a gyu-fa árát 40 százalékkal emelték. A többi monopolcikk árát is hasonlóképpen kisebb mértékben emelné loják.

— Egy évre ítelték Alboteanut. Bucuresti. (Rador.) Victor Alboteanut, a propagandaiügyi minisztérium volt vezetőjét, különböző visszaélések miatt egy évi fogházra, vádlott társai közül Vasilescut hat havi, Mirceat pedig három havi fogházra ítelték és egyúttal 660 ezer lei kártérítés megfizetésére kötelezték.

— Meghalt az öngyilkos nagyváradi városi ügyész. Nagyvár. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Moise Eugen dr., fiatal nagyváradi városi ügyész revolverrel öngyilkosságot követett el az egyik nagyváradi szállodában. Az életveszélyesen megsebesült városi ügyészt kórházba szállították s ott ápolás alá vették, de segíteni már nem tudták rajta s anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. A fiatal városi ügyészt nagy részvéttel temették el.

Komoly idők

— Mit? Maga nem fogad el hamis pénzt ilyen nehéz időkben? ...

Vasuti forgalom-korlátozások Magyarországon

Budapestről jelentik: (Rador.) A DNB közli, hogy a Magyar Államvasutak igazgatósága tájékoztató nyilatkozatot hozott nyilvánosságra, amely szerint előre nem látott műszaki természetű okok miatt szükségessé vált az összes vasutvonalak és társasgépkocsi járatok viszonylatában az utasforgalom csökkentése, ami a hétfőről keddre halló éjszaka kezdődött meg. Ezzel kapcsolatosan felhívták az utazóközönséget, hogy ezeket a közlekedési eszközöket, csak a legsürgősebb esetekben vegyék igénybe.

Ugyanez a jelentés, amelyet különben az Unversul című bucurestii lap közölt, megállapítja, hogy a következő négy napon tilos a szeszital fogyasztás.

— Bevezetik a bíróságok és az állami hatóságok által kiállított idézők postal kézbesítését. A posta vezérigazgatósága egy régi tervéhez visszatérve, most tanumánvozza annak a kérdésnek gyakorlati keresztülvitelét, hogy miképpen lehetne megszervezni a bírósági és egyéb hatóságok idézőinek postal szétküldését. Mint, hogy a kormányzatnak az a törekvése, hogy az adminisztrációs szerveket tehermentesítse és a közigazgatási eljárást egyszerűsítse, a terv keresztülvitele újabb jelentések szerint igen rövid időn belül várható.

— NÖVEKEDETT BUCURESTIBEN A CÉG- BEJEGYZÉSEK SZÁMA. A bucuresti-i kereskedelmi és iparkamara közlése szerint az elmúlt év első öt hónapjában Bucarestben összesen 350 céget jegyeztek be, míg ez év első öt hónapjában az ugyanannal bejegyzett cégek száma megkétszereződött.

— ARVIZEK PUSZTITASA JUGOSZLAVIA-BAN. Beigrád. (Rador.) Jugoszlávia számos területén újabb áradások pusztítanak. A megáradt Dráva, völgyéből kilépve, egész falvakat pusztított el. Az óriási esőzések e néhány nap alatt több kárt okoztak, mint az összes idei tavaszi és nyári esőzések együttvéve. Három nap óta óriási vihar tombol az Adrián, a hajászhajók nem tudnak ki-menni. A tenger árja egy hajászhajót magával ragadott és három utasa a tengerbeveszett. Több helyütt rengeteg szőlőt, kukoricaföldet és más szántóföldi terményeit tette tönkre a jég.

— Dr. Uihelyi ismét rendel.

— Negyedmillió ékszerlopás Brassóban. Clejar Maria dr. szombat délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy Porond-tér 1. szám alatt lakásáról ismeretlen tettesek ellopták 250 ezer lei értékű ékszerét. Kiderült, hogy a lopást Simon Lina szolgálóleány követte el. Simon Lina, aki Clejar Maria dr. szolgálatában állott, szövetkezett Gáll Ignác nevű vadházastársával és Ble-ga Nicolae munkanélküli egyénnel. A szolgálóleány kileste az alkalmat, amikor asszonya nem volt otthon, beengedte bűntársait a lakásba. Itt felfeszítették a szekrényt és magukhoz vették a negyedmillió lei értékű ékszereket. A tettesek csupán egy csekély értékű nyakéket adtak el az egyik helvi ékszerésznek. Ez az eladott ékszer vezette nyomra a rendőrséget. A vakmerő ékszerlopás valamennyi tettesét elfogták.

— Dr. Steiner újból rendel. Terapia szanatórium.

— Halálozás. Hirsch István 32 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 3-án, délután 5 órakor lesz az alsótemető halot-tasházából.

— Gróf Széchenyi Bálintné bűnügye a magyar Kurlán. Budapestről jelentik: A Kuria csütörtökön kezdte tárgyalni gróf Széchenyi Bálintné, Bachruch Margit és társai bűnügyét. Az uszorabíróság, mint ismeretes, gróf Széchenyi-nét fizetési eszközökkel való visszaélés miatt két évi fegyházra, özv. Padovetz Hugóné füzös-nét másfélévi börtönre, dr. Forgách Béla ügyvédet háromévi fegyházra, Preisz Gyulát egyévi börtönre, Vass Gáspárt egyévi és háromhónap börtönre, gróf Gattenburg Frigvest egyévi börtönre ítélte. Csütörtökön a legfelsőbb bíróság előtt a bűnügy iratait ismertették, melyekből az derült ki, hogy Széchenyi Bálintné abból a célból adott át 64.000 pengőt özv. Padovetznek, hogy a pénzen 1400 angol fontból szóló csekket vásároljon. Padovetz azonban az összeget elkiskasztotta. A grófnét az uszorabíróság előzetes letartóztatásba helyezte és a felajánlott nagyszegű biztosíték ellenében sem helyezték szabadlábra. A tárgyalást pénteken folytatják.

A „Nemzet Pártja“ aradi fagozatának jelentkezési sorrendje

Mint ismeretes, tegnap kezdődtek meg országsszerte — így Aradon is — a Nemzet Pártjába való beiratkozások. Aradon a beiratkozások a városháza 59. számú szobájában folynak le. A kérvényeket naponta 8—1-ig és délután 4—7-ig lehet beadni. Július 31-ig. Tegnap az A és B kezdőbetűsök iratkoztak be. A további sorrend a következő:

- Július 3. és 4-én C, D, vagy E,
- 5-én F, G, 6-án a H, I, vagy J,
- 8 és 9-én a K, vagy L,
- 10—11-én az M, N, vagy O,
- 12—13-án a P, V vagy R,
- 15. és 16-án az S, Sch, Sz,
- 17-én és 18-án a T, vagy U,
- 19-én a V, vagy W és
- 22-én az X, Y, vagy Z kezdőbetűsök jelentkezhetnek.

Július 23—31. közötti munkanapokon azoknak a jelentkezőknek a kérvényeit fogadják el, akik igazolt oknál fogva a számukra kijelölt napon nem jelentkezhetek. Vasárnap és ünnepnapokon, vagyis július 7-én, 14-én, 20-án, 21-én és 28-án a tagfelvételi iroda délelőtt 8—1-ig és délután 4—7 óra között a következő városrészekben működik: Gradiste-telep (az elemi iskolában), Mikalaka (közigazgatási kirendeltség), Gáj (közigazgatási kirendeltség), Sága, Buzsák és Poltura (Ségai Kulturház).

Az e városrészekben lakókat felkérjük, hogy az ott megjelölt helyeken jelentkezzenek. A beiratkozáshoz szükséges nyomtatványokat a beiratkozás helyén szolgáltatják ki és azokra egy leu értékű repülőbélyeget kell ragasztani.

Nyolcmilliárdos belső állami kölcsönt bocsájt ki a Szovjet

Moszkva. A Tass ügynökség jelenti: A jelenlegi öt éves terv harmadik időszaka közművelődési és közgazdasági terheinek teljesítése és az ország megvédése céljából, a Szovjetunió népeinek népbiztosi tanácsa állami kölcsön kibocsátását határozta el 8 milliárd rubel értékben. A kölcsön husz évre szól, az évi kamatláb 4 százalékos.

HÁROM HUSZTALAN NAP LESZ JUGOSZLÁVIÁBAN IS. Belgrádból jelenti: Július elsejétől a huszaltalan napok számát háromra emelték. Jugoszláviában szentül szorgalmat, esztendőnkön és pénteken lesz huszaltalan nap. (Rador).

Bőrkezttyükészítő tanfolyam

nyílik a közeli napokban, ahol szakemberek fogják tanítani az alábbi anyagokat: Bőrisméreték: szabás, díszítés kézzel és géppel, varrás kézzel és három különböző gépen, vasalás és bélelés.

Átképzősöknek ritka alkalom! Mérsékelt számú jelentkezés naponta d. e. 9—11 között. Str. Consistoriu ul 42., Ap. 5.

ÜGYVÉDI VIZSGÁK. Keddi lapszámunkban beszámoltunk arról, hogy két fiatal aradi jogászt is avattak sikeresen ügyvéddé Kolozsváron. Most pótlólag közöljük, hogy vasárnap összesen heten vizsgáztak Kolozsváron, két aradi, egy új-aradi és egy nagy-laki fiatalemberen kívül négy erdélyi. Az aradiakon kívül dr. Szenkovits Tibor új-aradi tette je az ügyvédi vizsgát, valamint a nagy-laki Stroja Cornel.

Szerelmi tragédia a jászberényi Kulturmoziban. Budapestről jelenti: A jászberényi Kultur-mozi délutáni előadása alatt Molnár Imre, a mozi üzemvezetője a pénztáriülékben egyetlen lövéssel agyonlőtte Berecz Teréz pénztároskisasszonyt, majd felvágta saját ereit. Mindketten meghaltak. Molnár bucsulevelet hagyott hátra s azt írja, hogy tettét szerelmi okból követte el.

A rovinei Roman Casino bérbe kiadó

3 évj időtartamra. A Casino teljes felszereléssel, berendezéssel és italmérségi engedéllyel bír. Az igénylők e hónap 10-ig adhatják be ajánlatukat a Casino vezetőségének. Biztosíték megkívánlatjuk.

SZÖRNYSZÜLÖTT TEMESVÁRON. Temesvárról jelenti: Nem mindennapi gyerekszüles tartja csodálatba a temesvári orvosi kart. A Vörös Kereszt kórházban egy munkásnőnek fia született, akinek hiányzik a gyomra, ehelyett egy át-látszó zacskóféjében vannak elhelyezve belső részei és ezenfelül hiányzik a gyerekeknek a ballába és a jobbkeze. Az újszülött különben teljesen egészséges.

— Öngyilkos leánya sirján megmérgezte magát egy nagyszalontal asszony. Tudósítónk jelenti: Január elsején, mint annak idején megírtuk. Nagyszalontán maroszdórával megmérgezte magát és meghalt a cigánynevelő legszebb lánya, a 17 éves Tiuka Böske. Tettének oka szerelmi bánat volt. Édesanyja, aki lánya halálát nem tudta elviselni, vasárnap a fiatal leány sirján, ugyancsak maroszdórával megmérgezte magát. Reménytelen állapotban kórházba szállították.

— A temesvári szigurancahivatal új főnöke. Temesvárról jelenti: A belügyminisztérium Sasu Valeriu dr. főkommisszáriust nevezte ki a temesvári rendőrség állambiztonsági osztályának főnökévé. A szigurancahivatal új vezetője erdélyi származású és utóbb a szebjeni és brassói rendőrségen teljesített szolgálatot. Sasu dr. tegnap már át is vette hivatalát Vasilescu Octavian komisszáriustól, aki továbbra is az állambiztonsági hivatal helyettes vezetője marad.

Elhalasztják a tárgyalásokat, ha nem jelennek meg a felek

Bucuresti. (Rador). Az igazságügyminiszter kör-rendeletet küldött az igazságügyi hatóságokhoz és eszerint minden polgári és kereskedelmi perben, ahol a felek nem jelennek meg, halasztást kell kimondani. A bünperekben a vádlott távollétében ugyan-csak el kell halasztani a tárgyalást.

— Az Erdélyi Enciklopédia első hat köteté. Másfél évvel ezelőtt, tizenhét fiatal erdélyi író közös elhatározással kiadta Bözdöi György „Székely bánja” című társadalomtörténeti munkáját, melyben a szerző később a budapesti Baumgarten-díjat is megnyerte. Az első siker után a fiatal írók elhatározták, hogy enciklopédikusan feltárják az erdélyi magyarság népi kérdéseit s az észszerűség és tárgyilagosság jegyében hat újabb kötetet adtak ki. Ezek egységes kötetben most kerültek sorozatként is forgalomba. Az Erdélyi Enciklopédia első hat köteté a következő: I. Balogh Edgár: „Iratlan történelem”. II. Szentlér Ferenc: „Más csillagon”. III. Nagy István: „Külváros”. IV. V. Szenczei László: „Korom és korona”. VI. Vámszer Oéza: „Szakadát”. A köztársasági regény, önéletrajz és szociográfia változatos műfajaival tudatosítja és magyarázza ez a sorozat a dunavölgyi történelem és ismeretlen erdélyiség, a világháborús falu s a sajátos erdélyi magyar városiasodás a külvárosi és szörványterületi magyar társadalom s egy, ma már tapasztalati úton megállapítható kisebbségi lélektan eredeti kérdéseit. Az Erdélyi Enciklopédia I—VI. kötetének egységes kiadásával egyidejűleg jelent meg a készülő második hatkötetes sorozat első könyve. Köves Miklós „Hat nap és a hetedik” című társadalmi regénye a székely földkérdésről.

Bőrkezttyükészítő tanfolyam
nyílik a közeli napokban, ahol szakemberek fogják tanítani az alábbi anyagokat: Bőrisméreték: szabás, díszítés kézzel és géppel, varrás kézzel és három különböző gépen, vasalás és bélelés.
Átképzősöknek ritka alkalom! Mérsékelt számú jelentkezés naponta d. e. 9—11 között. Str. Consistoriu ul 42., Ap. 5.

— Új árverést tüztek ki a temesvári „Terminus”-palotára. Temesvárról jelenti: Valóságos tengeri kigyóvá nőtte ki magát Temesvárott már a Terminus-palota ügye. A Terminus-palota, mely közvetlenül az állomás szomszédságában volt, tudvalevőleg hatalmas kávéház és szálloda volt, mely azután a vasutigazgatóság birtokába ment át azzal, hogy ott helyezték el az összes irodákat. Aradról is áttelepítették időközben a gazdasági osztályt. Ahhoz azonban, hogy az épületbe teljes egészében irodákat lehessen elhelyezni, sokmillió lei volna szükséges. A vasutigazgatóság most elhatározta, hogy a földszinti helyiségeket, melyekben a kávéház volt, nem építi át, mert az rengetegbe kerül és ezért a bérletre árverést tüzött ki, melynek időpontját július 25-re, délelőtt 11 órára tüzte ki.

A Bánság faellátásának ügye a temesi kormányzóság előtt

Temesvári munkatársunk jelenti: Tegnap délelőtt dr. Marta Alexandru királyi helytartó kihallgatáson fogadja a fakereskedők küldöttségét, melyet Jonescu Zaharia fakereskedő, továbbá a temesi helytartósági Kereskedők Szövetségének vezetője, dr. Dragan Körner József vezetett. A küldöttség epanaszolta, hogy Bánság fával való ellátásnak szükségességére kétezer vagon fát rendeltek a fakereskedők. Annak ellenére, hogy a kétezer vagon már korábban rendelkezésükre bocsájtották az illetékes hatóságok, a szállítást június 27-én mégis felfüggesztették. A királyi helytartó megígérte, hogy a fa bevonatkozása minél hamarabb megtörténik és azt az egyes érdekelt kereskedők meg is kapják, hogy ezzel a Bánság fával való akadálytalan ellátása biztosítva legyen.

Katonaköteles ifjak tanulmányi szabadsága

Június 30-ikán járt le az a határidő, ameddig azok az ifjak, akiket 1940. márciusában soroztak és akik bármilyen oknál fogva a katonai szolgálat alól halasztást kaptak, vallomást kellett adniuk a pénzügyigazgatóságon a katonai illetékek ügyében.

Azon önkéntességi joggal rendelkező ifjak, akiket 1940. november elsején soroznak, vagy akiknek november elsején kellene bevonulniuk és tanulmányi halasztást igényelnek, az említett adóvallomást úgy kell, hogy benyújtsák, hogy 1940. augusztus 15-ig igazolni tudják a katonai illeték lefizetését, mert enélkül a tanulmányi halasztást nem engedélyezik.

A sorozási törvény 70. szakasza olyan önkéntesekről is intézkedik, akik az önkéntességi jogot 1940. október 25-ig kaphatják meg és ennek megtörténte után tanulmányi halasztást is kaphatnak az 1940—41. évre. Vannak viszont más ifjak is, akiknek ugyancsak 1940. november elsején kellene bevonulniuk, de akik az 1940—41. évre a következő okok miatt kaphatnak tanulmányi halasztást: a) Első tanulmányi évben vannak, b) tanulmányaik folytatása és katonai előképzés (anélkül, hogy önkéntességi joggal lettek volna besorozva).

Ezek az ifjak a katonai illeték 1940—41. évre szóló befizetésére vonatkozóan a vallomást a pénzügyigazgatóságon csak akkor adhatják be, ha már megkapták a kérvényezett halasztást. Ezt viszont augusztus 15. és november 1. között adhatják meg számukra. Ebben a két utóbbi csoportba tartozó ifjak, akik az önkéntességi jogra vonatkozó határozatot, illetve a tanulmányi halasztásra vonatkozó döntést 1940. augusztus 15. és 1940. november 1. között kapták meg, a katonai illetékekre vonatkozó vallomásokat 1940. november elsejéig adhatják be, de ehhez a vallomáshoz csatolniuk kell a hadkiegészítő parancsnokság azon igazolványát is, amelyben ez tanúsítja, hogy a vonatkozó határozatot valóban 1940. augusztus 15. és november 1. között hozták.

Június 30. illetve november 1. után kihágási jegyzőkönyveket vesznek fel. Nem kell nyilatkozatot beadniuk a következőknek: a) Azoknak, akiket alkalmatlanoknak nyilvánítottak a katonai szolgálatra testi hibák miatt, b) Akiket azért halasztottak el, mert két vagy három testvér közül kettőnek ugyanabban az évben kellett sorozásra mennie, c) Akiknek testvére katonai szolgálatot teljesít, d) A családfenntartóknak.

— Letartóztattak egy spanyol kommunistát, aki 111 nacionalitást gyilkolt meg, Madrid, (Rador.) A DNB jelentése szerint Almeriában a rendőrség letartóztatta Antonio Navarrot, aki a polgárháború idején 111 spanyol nacionalistát gyilkolt meg.

— Mexikónak nincs szüksége idegen segítségre. Newyorkból jelenti, (Rador.) Avile Hameco mexikói elnökjelölt az Egyesült Államok azon szándékával kapcsolatban, hogy légitámaszpontokat építsenek ki délamerikai országokban, a következő kijelentést tette: „Mi magunk is jól meg tudjuk védeni országunkat. Mexikónak nincs szüksége idegen segítségre.”

— Az aradi Nyugdíjasok Kölcsejős Segélyező Egyesülete (Str. Eminescu Nr. 20.) értesíti tagjait, hogy tüzfeszükségletüket e hét folyamán az egyesület irodájában bejelenthetik, ahol bővebb felvilágosításokat kaphatnak. Az elnökség.

— Az európai élet fejlődése. Charles Seignobos, a Sorbonne tanára írta ezt a kitünő új könyvet, amelynek eredeti címe: „Essai d'une histoire comparée des peuples de l'Europe”. A kitünő könyv tartalmából kiemeljük: Európa születése Fizikai tényezők hatása, fajok, A civilizáció korszakai, Nyelvek eredete, népek alakulása és vándorlása. Nyugat-, közép- és kelet-európai népek, Társadalmi szervezet, Vallások. Görög-római civilizáció, Kereszténység, Hűbéri rendszer, Nemzetek kialakulása. Középkor. Városok, Ipar, kereskedelem hiélet tudomány Ujkor, Renaissance, Reformáció, Vallásháborúk, Az angliai forradalom, Kormányzati rendszerek, Hadsereg és diplomácia, XIV. Lajos kora. Központi kormányzatok, Merkanilis iskola, Felvilágosult zsarnokság, Kereskedelem és hitel, A francia forradalom és az Inváziós háborúk, Napoleon, A társadalom átalakulása, XIX. és XX. század, Népi eszmék átváltozása, Forradalmak és relikciók, Háborúk és rendszerváltozások, A termelés haladása, Szellemi élet, Nemzetközi pártok, Mezőgazdasági és ipari forradalom, Az életmód átalakulása, A nagy háború és következményei, Kommunista diktatúra, Tekintélyrendszerek, Válságok, Állami közbelépés, Az élet átalakulása, Új formák felé, Charles Seignobos: Az európai élet fejlődése az Európai kultúra története-sorozatban jelent meg. (Criset): A görög kultúra, Homo: A római kultúra, Galahad: Bizánc, Dawson: Európa születése, Huizinga: A középkor alkony, Funck-Brentano: A renaissance, Gleichen-Russwurm: A barokk Funck-Brentano: Udvari világ), Seignobos legújabb műve: „Az európai élet fejlődése” 429 lapon, Athenaeum-kiadásban, szép kiállításban és pompás diszes kötésben 275 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj, Kérje az Athenaeum-újdonságok jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
HAJÓS gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyszer-tár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszer-tár, Str. Goldu,

A kisebbségi egyházi-tisztviselők és teológiai tanárok fizetése érdekében emlékiratot nyújtott be a magyar egyházak küldöttsége a miniszterelnökségen és a kultuszminiszteriumban

Kolozsvár, július 26-án a magyar egyházak küldöttsége leutazott Bucurestibe, hogy az egyházi tisztviselőknek és teológiai tanároknak az új köztisztviselői törvény fizetési kategóriáiba való beillesztése ügyében tárgyalásokat folytasson az illetékes tényezőkkel.

Az erdélyi református egyházkerület részéről Laár Ferenc előadó tanácsos, a királyhágómelléki református egyházkerület részéről Kurzsinszky előadó, a gyulafehérvári római katolikus egyház részéről Nagy Jenő püspöki titkár, az unitárius egyház részéről dr. Mikó Lőrinc egyházi titkár, a Népközösség részéről pedig dr. Mikó Imre főtitkár kihallgatáson jelentek meg

Radu Portocala miniszternél, a miniszterelnökségen s ott egységes előterjesztést tettek, kérve, hogy a kisebbségi magyar egyházak tisztviselői a román egyházakéhoz hasonló fizetési beosztást kapjanak.

A miniszter biztosította az egyházak kiküldöttjeit, hogy kérésüket támogatni fogja.

Ugyancsak eljár a küldöttség a kultuszminiszteriumban is, ahol Bradisteanu államtitkárnak hasonló emlékiratot nyújtott át.

A miniszterelnökségen a köztisztviselők kategorizálási munkálatait júliusban be akarják fejezni, úgy hogy az új fizetéseket augusztus elsejétől fogják folyósítani.

Könnyítések bizonyos árucikkek Magyarországból való behozatalánál

A külkereskedelmi miniszterium behozatali szabályozó igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy bizonyos árucikkek Magyarországból való behozatalára vonatkozó kérvények benyújtása alkalmával azt is kérhetik, hogy az egész évre esedékes mennyiségre egyszerre adják meg a behozatali engedélyt. Ezeket a behozatali kérvényeket az érdekelteknek 1940. július 15-ig kell benyújtaniuk, az árucikkek a következők:

870 vámtétel: quartít kő, 896 vámtétel: magnezit, 863 vámtétel: alumíniumhidrátok, 471-477 vámtétel: kender, szövött áru, 581 vámtétel: csomagolás céljára felhasználásra

kerülő impregnált kender szövött áru, 565: kender vedrek, csövek és kötelek, 562: kenderfonalból készült áttételi övek, 914 vámtétel: „I. T.” nevű lemezek, 827 vámtétel: gummicsovek, 834 vámtétel: gummi technikai cikkek, 935 vámtétel: sebészethez használt gummicikkek, 822 vámtétel: bányászok részére szükséges gummiöltözők, 1184 vámtétel: ásók, 1190 vámtétel: fejszék, bárdok, 1236 és 1240-1241 vámtételek: fűrészek, traktorok.

Azon kérvényeket, amelyeket a harmadik évnegyedre szóló árubehozatalra vonatkozóan a jelen közlemény megjelenése előtt beadtak, figyelembe veszik.

Kézrekerült a félmillió kolozsvári ékszerrablás tettese

Nagyváradon sikerült elfogni a néhány héttel ezelőtt Kolozsváron elkövetett falbotásos betörés tettesét. A betörést május elsőjére virradó éjjel a Memorandului-uca 2. sz. alatti Péterffy-féle ékszerüzletben követték el olymódon, hogy a tettes a pincén keresztül behatolt az ékszerüzlet helviségébe, ahonnan két és félmillió leit vitt el. Most Nagyváradon sikerült egy háromtagú társaságot elfogni, melynek egyik tagjáról kiderült, hogy a betörés tettesével azonos. Kihallgatása során bevallotta, hogy hamis személyazonossági igazolvánnyal érkezett. Eredeti neve Kupás Zsigmond, szatmári származású érettségizett, de lezúllott fiatalember. Egy hélig figyelte az ékszerüzletet, majd annak pincéjét gyümölcskereskedés részére kibérelte és a tett elkövetése után az ékszereket Kiss Móric kolozsvári orgazdánál helyezte el, majd Nagyváradra utazott. A rendőrség meg is találta az ékszereket Kolozsváron Kiss Móric lakásán egyrészként egy kályhacsőben, másrészként pedig egy raktárban a padló alatt. Kihallgatása után Kupás Zsigmondot átadták a nagyváradai ügyészségnek.

Rádióműsor

- Romániai időszámítás. -

SZERDA, JULIUS 3

Bucuresti, 7.45 órákor, 14 órákor, 20.45 órákor és 22.10 órákor: Hírek. A külföld számára 23.45 órákor lesznek hírek.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna, 8: Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Ilinczy László szalonzenekara, 13.40: Hírek, 14.20: Időjelzés, vizállás- és időjárásjelentés, 14.30: Országos Postászenekar, 15.30: Hírek, 17.15: Gyermekek és felnőttek, Sz. Horváth János csevegése, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Munkásdalárda, 18.50: Az egyetlen magyar tűzharcos asszony, Hangfelvétel, 19.10: A rádió szalonzenekara, 20.15: Hírek, 20.25: Kurina Sici cigányzenekara, 20.50: Külügyi negyedóra, 21.25: Hangképek az 1940. esztendő első felének eseményeiről, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Budapesti Hangverseny Zenekar, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.20: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál.

Budapest II, 21: Hírek, 21.25: Pázmány György zongorázik, 21.55: Öreg szívek, Felolvasás, 21.25: Budapesti Hangverseny Zenekar, 23: Időjárásjelentés.

Belgrád, 13: Népdalok, 13.45: Rádiózenekar, 14.50: Matijevis-dalok, 15.20: Lemezek, 19.05: Rádiózenekar, 20.40: Lemezek, 21: Operalemezek

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 4.

Bucuresti, Radio România, 13: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 13.10: Victor Predescu zenekara, 13.35: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények, 13.45: A zene folytatása, 14.15: Hírek, 14.35: A zene folytatása, 15: Különléle közlemények.

Radio România, 19.50: Magyar nyelvű hírek.

Bucuresti, Radio România, 20: Időjelzés, időjárásjelentés, 20.01: Tudományos krónika, 20.16: Chopin és Brahms-keringők lemezek, 20.40: Hírek, 21: Orosz kórusok lemezek, 21.15: Öröm és bánat, Toma Vladescu előadása, 21.30: A víz és vihar a zenében, Lemezek, 22.10: Hírek, sportközlemények, 22.30: A zene folytatása, 23: Szórakoztató zene lemezek, 23.40: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna, 8: Hírek, közlemények, étrend, hanglemezek, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Bánoczyk Frzsebet hegedül zongorakísérettel, 13.40: Hírek, 13.55: Solymossv Margit, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel, 14.20: Időjelzés, időjárás, és vizállásjelentés, 14.30: A rádió szalonzenekara, 15.30: Hírek, 17.15: Ruszinnyelvű előadás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.30: Fátoly Jancsi és cigányzenekara, 19.15: Kóréh Endre, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel, 19.45: Szilassy Gyula magyar költők szerelmes verseiből ad elő, 20.15: Hírek, 20.25: Furuilyaszó, Hangjáték, 20.45: Amiről mindenki beszél, 21.10: Az Operaház zenekara, 21.40: Zsidovics Tibor ruszinnyelvű előadása, 22.40: Hírek időjárásjelentés, 23.10: A rajközzenekar muzsikál, 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven, 0.25: Humoros számok hanglemezeiről.

Budapest II, 17.15: Filmszámok hanglemezeiről, 19.45: Balázs Gyula dr. magyar nótákat zongorázik, 20.15: Pátria-hanglemezek, 21: Hírek, ügétőversenyeredmények, 21.25: Katonazenekar, 22.15: Természettudomány és kultúra, Koczka Gyula dr. előadása, 22.45: Időjárásjelentés.

SPORT KÖZLÖNY

Rapid-Ferencváros döntő várható a kis Középeurópai Kupában

Vasárnap kerül lebonyolításra a kis Középeurópa Kupa második fordulójának második összecsapása. Az első mérkőzésen, mint ismeretes, a Rapid meglepetésre, de teljesen megérdemelten, győzelemmel teljesen egyenértékű döntetlent vívott ki a zágrábi mérkőzésen, a Ferencváros pedig egy kisarányú veszteséget szenvedett, amelyet otthonában játszva, igen könnyen behozhat.

A második forduló vasárnapi összecsapása során az FC Rapid Bucurestiben játszik a Građanskyval. A mérkőzés nagy favoritja az FC Rapid és emberi számítás szerint a Rapid csapatát

szinte lehetetlen elütni a döntőbejutástól. Ezen az ágon tehát az FC Rapid döntőbejutása csaknem biztosra vehető.

A másik ágon a Ferencváros csapata döntőbejutását lehet biztosra venni. A BSK csak egy góllal tudta verni a Ferencvárost, amely igen gyenge előny, azt a Ferencváros Budapesten könnyen behozza. Tehát a kis Középeurópa Kupa első döntőjében minden valószínűség szerint a Rapid és a Ferencváros csapatai találkoznak.

A kis Középeurópa Kupa-táblázat az eddigi eredmények figyelembevételével a következő:

KKK 1940

I. forduló június 17-23.		II. forduló június 30 és július 7.		Döntő július 14 és 21.
Gradjansky	4:0	Gradjansky	4:0	Rapid-Gradjansky 0:0
Ujpest	1:0=5:0			
Hungária	2:1	Rapid	3:0=5:1	BSK-Ferencváros 1:0
Rapid	3:0=5:1			
BSK	3:0			
Venus	4:0=4:0			
Slavia	Ferencváros 0:3			
Ferencváros	11:1=11:1			

Sporthírek mindenfelől

O KÉT BAJNOKI MÉRKÖZÉST JÁTSZOTTAK LE BULGÁRIÁBAN. Szófiából jelentik: A bolgár bajnokságban mindössze két mérkőzést bonyolítottak le ezeknek eredménye a következő: Szófia FC-Sportklub 1:1, Várna AS-Vlialistav 4:1. A bajnokságban jelenleg a Lewszky vezet 18 ponttal.

O AZ OLASZ B) VALOGATOTT KERETE. Rómából jelentik: Pozzo, szövetségi kapitány 14 játékosból álló keretét jelölt ki a magyar B) válogatott elleni mérkőzésre. A mérkőzést vasárnap rendezik meg Fiumében. Az olasz szövetségi kapitány tizennégy fiatal játékosát válogatott ki, akik a világbajnokság reményeségei. A keret tagjai a következők: Criffanti, Incenti, Menji II, Baladini (Fiorentin), Boniferti, Tedeschini (Milano), Romagnoli, Cassano (Napoli), Capocasala (Juventus), Orazar (Triestina), Capello IV (Padova), Ganelli (Torino), Chioldi (Vicenza), Veitraino (Lazio).

O ELHALASZTOTTAK AZ OLASZ-JUGOSZLÁV ATLETIKAI VERSENYEKET. Szombaton és vasárnap kellett volna lebonyolítani a két ország közötti atletikai versenyeket, de azokat a jugoszláv szövetség kérésére későbbi időpontra halasztották.

O OLASZORSZÁG TENISZBAJNOKAI. Az olasz bajnokságért folyó küzdelmek során a férfi egyes bajnokságokat Dej Beljo, a női egyesét pedig Tonelli nyerte.

TEKESPORT

AZ ARADI TEKEKÖRZET ELNÖKSÉGE HÍVATALOSAN KÖZLI, hogy a további intézkedésig semmiféle tekeverseny nem rendezhető, így a már kiadott versenyengedélyek sem bírnak érvényei. Ugyanezkor közli a körzeti tanácsokkal és az egyesületi képviselőkkel, hogy a körzeti értekezletet sem tartják meg. Amennyiben e rendelkezés hatálya megszűnne, a tekekörzet elnöksége la-
-unk után fogja az egyesületeket értesíteni.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter jelentést tétetett Temestartomány mezőgazdasági helyzetéről

Az elmúlt napokban — mint jelentettük — Temesvárra érkezett Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter, Calinescu miniszteriumi vezérigazgató társaságában. A minisztert Marta Alexandru dr. királyi székfőnökkel az élén katonai és polgári hatóságok fejei fogadták. A miniszter a székfőnöki palotában jelentést tétetett magának a temestartományi mezőgazdaság helyzetéről. Popescu Nicolae, földművelésügyi vezérfelügyelő a földművelés időszerű problémáiról tájékoztatta a minisztert. Cristea Tiberiu dr. állategészségügyi vezérfelügyelő a bánsági állattenyésztés helyzete tétetett jelentést. Caramitu erdőügyi vezérfelügyelő pedig a tűzifaellátás kérdését ismertette. Végül Farcasanu Vasile, a temesvári mezőgazdasági kamara igazgatója Temestartomány területén a vetések állásáról informálta az előkelő vendéget. A hivatalos fogadtatás után közbeszólt volt, majd a miniszter meglátogatta a kocsodal sertéshizlaldát és a bírdi kendergyárat. Ezután került sor a miniszter látogatásának tulajdonképeni tárgyára.

a csanádi mezőgazdasági kísérleti állomás leleplezésére. A nagyfontosságú intézmény leleplezése ünnepélyes külsőségek között ment végbe. Az ünnepségen jelen volt kilenc erdélyi mezőgazdasági kamara részéről huszonhét agronóm mérnök is, akik a Bánság nevezetesebb mezőgazdasági és állattenyésztési intézményeit tekintették meg.

A megnyitó ünnepségen jelen volt Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter is, aki hosszabb beszédet mondott. A miniszter rámutatott a bánsági mezőgazdaság magas színvonalára és példaképen emítette a bánsági német földművest, aki racionális tevékenységgel a lehetséges legnagyobb hozamot éri el. A mezőgazdaság az utóbbi évek során sokat szenvedett a pártpolitika következtében, az új rendszer azonban biztosítja az állandó, hasznosító munkát. A miniszter végül megtekintette a kísérleti állomást, amelynek egységként nyolcszáz holdas mintabirtok áll rendelkezésére. Ezen a nyolcszáz holdas területen végzik a fajnevelési kísérleteket.

A tűzifatermelés fokozásáról szóló törvény intézkedései

Az állam elővételi jogot kapott a községi és közbirtokossági erdőségek tűzifakészleteire

Az ország téli tűzifaellátásának biztosítása érdekében — mint jelentettük — rendelet-törvény lépett életbe, amelynek részletes intézkedései a következők:

Az államszámviteli törvény, az erdő-törvény és az 1930. évi erdőkezelési törvény intézkedéseitől eltérőleg, a községek és közbirtokosságok tulajdonát képező erdőségekből kitermelt faanyagot előzetesen a közvetlen megállapodás útján is szabad értékesíteni, olyan áron, amelyeket az állami erdészeti hatóságok állapítanak meg becslés útján. Az ilyen becsléseket az illetékes erdőfelügyelőség főnökének jóvá kell hagynia.

Az előbb említett tűzifa-eladásokat az illetékes erdőségek közigazgatási gyámhatóságai hagyják jóvá.

A törvény fenntartja az állam számára azt a jogot, hogy az előbb felsorolt erdőségekkel eladásra kerülő tűzifa-mennyiségeket, az állami erdőségek kereskedelmi igazgatósága útján felvásárolja, még pedig olyan áron, amelyekben a felek egymás között megállapodtak.

Igy tehát mielőtt a községek, vagy közbirtokosságok kitermelt tűzifájukat eladnák, kötelesek az eladási feltételeket előzetesen az állami erdőségek kereskedelmi igazgatóságának tudomására hozni, amely az értesítés vételtől számított 5 napon belül válaszol, hogy gyakorolni óhajtja-e elővételi jogát vagy sem.

A törvény intézkedései ellen eszközölt eladások érvénytelenek.

A törvény felhatalmazást ad arra, hogy az 1940—41. év folyamán a rendes erdőségekben (padurile in rand) háromszor annyi tűzifát termeljenek ki, mint amennyit egy év folyamán kitermelni szabad volna. Abban az esetben, ha valamelyik erdőségben az engedélyezett kitermelést, szállítási eszközök híján nem lehet végrehajtani, a kitermelendő mennyiségeket az erdőség tulajdonosa más erdőségéből termelheti ki, ahol a szállítási viszonyok kedvezőbbek.

A rendelet-törvény felhatalmazza az erdészeti felügyelőségek főnökeit, hogy kitermelési engedélyt adjanak olyan erdőségek tűzifaanyagának kitermelésére, mely erdőségek fizetési tervvel nem rendelkeznek.

Az állami erdőségekben ilyen vágatási engedélyeket, az erdészeti felügyelőség javaslatára, a CAPS igazgatósága ad ki.

Gondoskodik a rendelet-törvény arról, hogy azokban az erdőségekben, amelyek kitermelése az állami erdészeti szervek jóváhagyásától függ, a formásokat megkönnyítsék és a kitermelést mielőbb megkezdhessek.

A véderdőségek felállításáról szóló 1935. április 13-iki törvény intézkedéseitől eltérően, az új törvény engedélyt ad arra, hogy azokban az erdőségekben, amelyek az agrárreformtörvény alapján befásított községi legelők alakítandók át, a kitermelést még azelőtt megkezdhessek, mielőtt a legelőkkel való átalakításra vonatkozó tervek elkészültek volna. Ily esetekben a véderő számára meghatározott területeket egy szakbizottság állapítja meg, mely bizottságban egy erdőmérnök, az illetékes erdészeti kerület főnöke és a nagyvezérkar egy megbízottja vesznek részt.

Abban az esetben, ha a befásított községi legelők céljaira szánt területeket a helyszínen még nem jelölték ki, az igazságügyminisztérium kataszteri hivatalai ezeket a kijelöléseket, a mezőgazdasági minisztérium szerveivel együttműködve, mielőbb megejtik.

A jogi személyiségek erdőségeinek jelenlegi ügyosztályát igazgatósággá alakítják át és ez az új igazgatóság fokozottabban fog közreműködni a községek és közbirtokosságok erdőségeinek értékesítése és kitermelése érdekében.

A földművelésügyi minisztérium kebelében működő Erdőségek Kereskedelmi Igazgatóságát az Állami Erdőségek Ügykezelőségévé alakítják át (Administratia Casei Padurilor Statului), hogy ebben a formában jobban megfelelhessen az adott követelményeknek.

Félmillárddal emelkedett a bankjegyforgalom. A Banca Nationala most közzétett június 15-iki havi kimutatása szerint a júniusi hónapban jelentéktelen aránybeszolgáltatás történt és az ércfedezet összege változatlanul 31 milliárd 562.676.709 lei. A forgalomban levő bankjegyek összege 553,5 millióval 53 milliárd 464.660.400 leire emelkedett, ugyanakkor a látásra szóló kötelezettségek (gírósámlák) végösszege is növekedett hetvenkét és fél millióval a különböző állami számlákra történt nagyösszegű befizetések következtében. Ily módon a bruttó bankjegyforgalom összesen 626 millióval növekedett. A fedezeti arány 3,9 százalékkal 43,98 százalékra csökkent. A kereskedelmi váltó árcsúszása 80 millióval 19 milliárd 174.599.000 leire, a lombardhitelek összege 17 millióval 5 milliárd 133.656.683 leire emelkedett. A magángírósámlák egyenlege 516,5 millióval 11 milliárd 968.213.630 leire csökkent.

A háztulajdonosok fellebbezései az új városi fizemi illetékek ellen

Az Aradi Közlöny a közelmúltban megemlékezett az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusának választmányi üléséről, mely az aradi városi üzemek közelmúltban életbeléptetett szabályrendeletével foglalkozott. A választmányi ülésen hozott határozatnak megfelelően a Szindikátus tagjai részére nyomtatott fellebbezési űrlapokat készített és ezeket a fellebbezéseket a városi üzemek igazgatóságához adták be.

A Szindikátus által elkészített fellebbezés mint mindenekelőtt azt kifogásolja, hogy a városi üzemek az új költségvetési évben is kivették a szobánkénti havi 6 lejes illetéket, valamint a négyzetméterenkénti 0,50 lejes illetéket, holott az aradi törvényszék a múlt évi kivételek ellen beadott fellebbezések során ezeknek a fellebbezéseknek helyt adott, a 6 lejes szobánkénti illetéket — mint amely a közigazgatási törvénnyel ellenkezik — törölte, a négyzetméterenkénti illetékekkel kapcsolatban pedig kimondta, hogy az csak a be nem épített területek után hajtható be. Az új szeméthyordási díjakkal kapcsolatban a fellebbezés arra hivatkozik, hogy ezeknek a díjaknak a házak bérértéke alapján való megállapítása törvényellenes. Díjak ugyanis a törvény értelmében csak bizonyos szolgáltatások ellenében és azoknál arányban vehetők ki, vagyis a díjak alapjául nem tekinthető olyan jövedelem — jelen esetben a házbérek összege — amely nincs összefüggésben a szolgáltatással, vagyis jelen esetben a szeméthyordással. Abban az esetben, ha a szeméthyordozási díjakat nem a szolgáltatás arányában, hanem a házbérbéjédelmek alapján vetik ki akkor ez már nem díj, hanem adó, aminek kivételéhez viszont nincsen joga a városi üzemeknek.

Az említett fellebbezésekkel előreláthatólag a közelműködő foglalkozik a városi üzemek igazgatósága.

Guld Emil bankigazgató harminc esztendő jubileuma. Meleg ünnepelésben részesítették tegnap az aradi bankélet egyik tekintélyes vezető személyiségét, Guld Emil, a Societatea Bancara Romana aradi fiókjának igazgatóját működésének harminc esztendő évfordulójának alkalmából. Az ünnepelés csendben, szerény keretek között folyt le: a pénzügyi tisztviselői a pénzügyi tisztviselői egyik termében gyűltek össze és itt Czédly Károly dr. cégvezető közszóltotta meleg hangú beszéddel a jubiléum igazgatóját, Guld Emil meghatott szavakkal köszönte meg a megemlékezést, majd pedig az igazgatóság és a tisztviselői kar részéről átvitelt állandókként mondott köszönetet. A jubiléum bankigazgatóját a tisztviselőknél kívül nagyszámú barátai és tisztviselői is felkeresték szerencsekívánataikkal.

Bucurestiben negyven százalékkal csökkentek az állatvágások. Bucuresti-i jelentés szerint, amióta a húsfogyasztásban korlátozásokat vezettek be, a bucuresti-i vágóhídon a vágatások negyven százalékkal csökkentek.

Nem tartják meg a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége közgyűlését. A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége július 4-re összehívott közgyűlését a jelenlegi helyzetre való tekintettel egyáltalában nem tartják meg. A szövetség költségvetését a nemzetgazdasági minisztérium hagyja majd jóvá.

Hányv mutatkozik mosószappanban. Bucuresti-i jelentés közli, hogy az ország egyes vidékein mosószappanban hiány mutatkozik. A kereskedők azt panaszolják, hogy nem tartálnak mosószappant, mert ennek árát kilogrammonként 54 leiben maximálták, a gyárak közül pedig legtöbbször 60 leit kérnek a szappan kilogrammjáért, árut csak készpénzfizetés ellenében szállítanak és a számlát a maximális áron állítják ki.

Nem változik a világító petroleum ára. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a petroleumár-ságok elegendő világítópetroleummennyiséggel rendelkeznek, a petroleum szállítása biztosítva van, ami pedig az árakat illeti, ezekben semminemű változás nem következik be.

Az Aradi és Aradmegyei Kiskereskedők Szindikátusa értesíti tagjait, hogy a folyó év március 25-iki Mon. Oficialban megjelent 43360. számú rendelet szerint a tésttaneműgyárak kötelesek úgynevezett népráru előállítani, amelynek az eladási ára kilogrammonként 26 lei. A rendelet köteleességévé teszi minden kereskedőnek is, hogy ezen tésttaneműkből kellő készlete legyen. A tésttaneműgyárak csak most kezdik meg az ilyen tésttaneműk szállítását. A húsárak — jelenleg csak ilyen van rakítáron — a rendes piaci áron adható el. Felhívjuk tehát tagjainkat, hogy a népráru beszerzése végett, nagykereskedőinknél mielőbb jelentkezzenek.

Legújabb jelentéseink:

Argetoianu és Tatarescu beszámolója a parlament külügyi bizottsága előtt

A külügyminiszter és a kormány elnöke teljes részletességgel ismertette az eseményeket. Külön törvény fog gondoskodni a menekültek sorsáról

Bucuresti. (Radio-Romania). Kedden délután tartották meg a képviselőház és a szenátus egyesített külügyi bizottságának ülését, amelyen Argetoianu Constantin külügyminiszter a következő beszédet mondotta:

„Azért hívtam össze az urakat — mondotta a külügyminiszter — hogy felvázoljam Önök előtt mindazokat az eseményeket, amelyek június 26-tól a mai napig lefolytak és amelyek fájdalmasan el nem múló nyomokat hagytak a lelkekben. Június 26-ról 27-re virradó éjszaka, a román kormány Davidescu moszkvai követünk útján megkapta a szovjetkormány ultimátumát, amely az 1918-ban hozzánkcsatolt Bessarabia és Észak-Bukovina átengedését kéri. Indokolja ezt azzal, hogy a szovjetkormány soha nem nyugodott bele ezeknek a területeknek az elcsatolásába és a jelenlegi nemzetközi helyzet folytán most tartja csak alkalmasnak és szükségesnek az időpontot, hogy a megoldást véghezvigye. A szovjet hivatkozott arra, hogy nagyrészt ukrán és orosz népesség lakja ezen földet és Észak-Bukovina átengedését azzal indokolta, hogy ezzel bizonyos mértékben kártalanítás történik a szovjet számára azért, mert 22 éven át Románia birtokában voltak ezek a területek.”

Az ultimátum szövegének ismertetése után így folytatta a külügyminiszter:

„Ilyen nehézségek és megpróbáltatások pillanatában másnapra koronatanácsot hívtunk össze, amelyen a nagyvezérkar főnöke is részt vett. A koronatanács az a vélemény alakult ki, hogy saját erőnkre vagyunk utalva és az ultimátumot nem utasíthatjuk vissza. Sürgőn küldöttünk tehát a szovjetkormányhoz, melyben a béke fenntartásának készségét hangoztatva, kértük a közös bizottság kiküldését. Barátaink azt a tanácsot adták, hogy meg kell mentenünk a békét Európában ebben a sarkában és mi azt hitük, hogy esetleges tárgyalások után, mérsékelhetjük a velünk kötött feltételeket. A szovjet azonban június 27-én azzal válaszolt, hogy nem tartja eléggé szabatosnak a román kormány válaszát és csak Davidescu ur szóbeli kijelentéséből következtet arra, hogy a feltételeket elfogadjuk, ezért újabb jegyzékben június 28-án, délután két órától kezdődőleg azt kívánta, hogy négy nap alatt írjuk ki a térképen megjelölt területeket, amely idő alatt a szovjet csapatok ezeket megszállhatják. Kivánták, hogy 28-án az orosz csapatok megszállják Cernauti, Chisinau-t és Cetatea Alba-t, valamint, hogy a román kormány vállaljon felelősséget a vasutak, lokomotív-parkok, hidak, raktárak, repülőterek, ipari és villanyüzemek háborítatlanságáért. Június 28-án este 6 óráig várta Moszkva a választ ezekkel a feltételekkel. Soha ilyen megpróbáltatás előtt nem álltunk és két alternatíva állt előttünk: Vagy engedünk az orosz követeléseknek, vagy háború lesz. Ha háborúba indulunk, fel-

idézünk egy borzalmas vérengzést és a hátunk mögött nem lett volna biztosítva a rend és a biztonság a többi határok mögött. A háború az egész hadsereg elvesztését jelentette volna, anélkül, hogy más határok felé biztosíthatnánk volna védelmünket.

„A román kormány — folytatta a külügyminiszter — elsősorban a mai helyzetben a román hadsereg intaktságát és életerejét és népünk elhivatásába vetett bizalmát kívánta megőrizni. Fájdalommal és az igazságba vetett hittel fogadtuk el a szovjet feltételeit és utolsó válaszukban, amit Moszkvába küldöttünk, kértük a határidő meghosszabbítását, hogy a kiürítési teljes rendben folyhasson le. Ugyanakkor megneveztük a közös vegyes-bizottságba kiküldött megbízottainkat.

„Szenátor urak, képviselő urak! Egy új korszak nyílt meg Románia külpolitikájában a jelenlegi orientációnkban. A kormány elhatározta, hogy elhárítja magát az 1939. június 30-án kapott francia-angol garanciát. Ebben a pillanatban, amikor a nemzet testéből kihasított két értékes tartományunk, a román nép megacélozott szívvel fogadja ezt a legnagyobb borzalmat, ami bennünket a történelem folyamán ért. Isten utjai kiszámíthatatlanok — fejezte be szavait Argetoianu — türelemmel nézünk a jövő elébe és még egyszerűbben kívánunk hazánk ügyének szolgálni, szeretettel és hódolattal vesszük körül a zászlót, a Trónt és a dinasztia, mert ezek a kezeségek a holnap Romániájáé. Éljen a halhatatlan Románia, éljen a király, éljen a dinasztia!”

A külügyminiszter után Tatarescu miniszterelnök, királyi tanácsos emelkedett szójasra:

„A külügyminiszter ur nyilatkozatát kötelességemnek tartom néhány felvilágosítással kiegészíteni. Bessarabia 1812-ben szakadt el Moldova testéből és 1918-ban a nép akarata, az egyfajáság, a közös vallás és szokás, nyelv és történelmi múlt alapján egyesült az anyaországgal; erre való jogunk örök és elvülhetetlen. Bukovina 1775-ben került el Moldovától és 1918 november 28-án, a nép egyöntetűen megnyilvánult akarata révén, került vissza a természetes etnikai keretei közé. Bessarabiában ma 1,800,000 román lakik, az a dák föld ez, ahol a románság legősibb bástyái állanak: a vajdák dícsőséges színhelyei, a román jellemnek és jellegzetességnek ismérvei.

„Június 26-ról 27-re virradó éjszaka volt a döntés éjszakája. Lehetséges lett volna egy háború egy 180 milliós birodalommal szemben egy 20 millió jakossal rendelkező országnak, amelynek, mint nekünk, más határokról fenyegető veszélyek felé is kellett tekinteni? A feltételek elfogadásával felajdóztunk két tartományt; nemzeti egységünkön csorba esett, de nem veszélyeztettük Románia jövőjét. Ma még nem alkalmas az idő, hogy mélyebben kutassuk azokat az okokat és mellékkörülmé-

nyeket, amelyeket nyugalmas időkben a tárgyalások oknyomozó történetíró majd megállapít. A husz év előtti viágháború a nemzetiségi elvet juttatta győzelemhez. Minden román kormányának az volt a célkitűzése, hogy az európai egyensúlyon megőrizze hazánk biztonságát. Ez a rendszer megszűnt, a jelenlegi háború új helyzetet teremtett. Az új világesemények nem tették lehetővé, hogy segítségre számíthassunk, így június 26-án éjszaka egyedül maradtunk. Minden kötelességünk a jövőben katonai erőnk felfokozása. Népeket egy megerősített táborra kell változtatni, mert különböző expanziók országúján állunk. Önmagunk erejével kell megvédeni magunkat.

„Hálával gondolok a Dnyeszternél szolgáló teljesített katonáinkra — mondotta beszédének további során többek között, a kormány elnöke. — Biztosíthatom az átadott területekről menekülni kényszerülteket, hogy külön törvény gondoskodik majd róluk. A fájdalom csak megacéloz bennünket, a jövőbe nézünk, amely még néhány órát tartogat számunkra. Törhetően hűséggel várjuk az áldozatokat nagy királyunk vezetésével.

A király életével befejezett beszéd után dr. Cioban Stefan, a besszarabiák és dr. Hatman a bukovinaiak nevében, majd Iorga professzor a parlamenten kívül álló politikai személyiségek nevében beszélt.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

RÓMA. Mussolini miniszterelnök Graziani tábornagyot nevezte ki Italo Balbo utódjául Lybia főkormányzóává.

BELGRÁD. Gavrilovic, Jugoszlávia utonnan ki-nevezett első moszkvai követe ma utazott el állomáshelyére. A követ Szófián keresztül utazik a szovjet fővárosba.

LONDON. Malszky szovjetnagykövet ma látogatást tett az angol külügyi hivatalban. Ugy tudják, hogy ez a látogatás folyó ügyekkel áll kapcsolatban.

LONDON. Az indiai nemzeti kongresszus baloldali csoportjának vezetőjét, Pozét letartóztatták.

GENF. Bullit, az Egyesült-Államok franciaországi nagykövete megérkezett a francia kormány székhelyére.

GENF. A mai napon Lebrun elnök Royat fürdőbe érkezett.

WASHINGTON. A New York Times közlése szerint Roosevelt elnök elhatározta az Egyesült-Államok hadianyagának minél nagyobb növelését. Ezért betiltják, hogy a hadsereg hadianyagárából bármit is eladjanak. Egvétfen külföldi ország számára sem lehet hadianyagot, vagy olyan repülőgépet és hajót eladni, amely az ország védelmére felhasználható.

GENF. A Neue Zürcher Zeitung levelezőjét Berlinből kitiltották, mert Németország és a Szovjet viszonyát illetően hamis híreket terjesztett.

LONDON. Az alsóházban Eden hadügyminiszter bejelentette, hogy a lengyel és a cseh hadsereg néhány Angliában levő egysége kijelentette, hogy kész Nagy-Britannia érdekében harcolni.

LONDON. Hivatalos közlés szerint június 27-30. között a brit légi és tengeri erők a Földközi-tengeren négy olasz tengeralattjárót süllyesztettek el. Az Estere torpedóromboló június 27-én történt elsüllyesztésével kapcsolatban közlik, hogy a személyzet 44 tagját megmentették.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetés: arci előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Vas- és lüszkerkereskedőség alkalmazást keres. Mátyási Stefan. Ineu 577-3081

ALKALMAZÁST NYER

Fűzesterpárt felveszek, a lakástakarításért külön lesz fizetve. Str. Cosbuc 48. 3079

Közeli vidékre megbízható mindenek szakácsnő jó fizetéssel felvétetik. Neuländer fűszerüzlet, a katolikus templommal szemben. 3080

Pénztárnoknőt román, német nyelvtudással, gyógyszerárba felveszek Könyveléshez értők előnyben. Ajánlatokat Mosse hirdetőiroda továbbít.

LAKÁS

Diszkrét bejárata, szépen burorozott, Uccai szoba azonnal kiadó. Str. Duca 2. I. em., airtó 3. 3088

Kiadó nagyon szép, napos Uccai szoba, konyha lakás mellékkeliségekkel, magasságföldszinten, esslingeni redőnyvel, vízvezeték és villany bevezetve a házban. Str. Capitan Ignat 38. 3085

Háromszobás, összkomfortos, új földszinti urilakás a centrumban kiadó. Bövebbet Korányi büfében. 3089

VÉTEL-ELADÁS

Eladó kerti lucerna. Str. Sarmiszegetuza 19. 3073

Allg használt, modern sportkocsi eladó. Érdeklődni 2-7.ig. Str. Badea Cárta 14. 3087

ÜZLET

Egy jóforgalmu fodrászüzlet eladó. Cima a kiadóban. 3083

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban KÖLCSONOK elsődleges betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda, Arad Bui Carol 46. (Lakás agyanotti) Telefon: 26-95. 1506

KÖLÖNFELEK

Butort, szőnyeget, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat, antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb árrban. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer Eliz-palota. 2997